

Skatteutskottets betänkande

1982/83:55

om olika skattefrågor med anledning av kompletteringspropositionen
(prop. 1982/83:150 bilaga 1) jämte motioner

Propositionen

Proposition 1982/83:150 (kompletteringspropositionen) har hänvisats till skatteutskottet såvitt avser bilaga 1 punkterna 10–15. Där föreslår regeringen (statsrådet Kjell-Olof Feldt, finansdepartementet) att riksdagen antar vid propositionen såsom bilaga 1.9 fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt,
2. lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt,
3. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
4. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
5. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601),
6. lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket.

I propositionen behandlas den ekonomiska politiken mot bakgrund av den samhällsekonomiska utvecklingen.

Det förslag till statsbudget för budgetåret 1983/84 som lades fram i årets budgetproposition kompletteras med hänsyn till senare inträffade förändringar rörande såväl inkomst- som utgiftssidan av budgeten. I samband därmed redovisas en förnyad beräkning av budgetutfallet för innevarande budgetår. Denna ger vid handen att budgetunderskottet för *budgetåret 1982/83* skulle förbli oförändrat i förhållande till beräkningarna i årets budgetproposition. Sålunda förutses nu ett underskott om ca 91,8 miljarder kr.

För *budgetåret 1983/84* beräknades i budgetpropositionen ett underskott om ca 90,2 miljarder kr. De nya beräkningarna visar ett underskott om ca 89,9 miljarder kr.

I propositionen föreslås också vissa åtgärder för sysselsättningen inom utbildnings-, arbetsmarknads- och bostadsdepartementets verksamhetsområden.

Vidare redovisas i särskilda bilagor bl. a. en reviderad nationalbudget för år 1983 samt en långtidsbudget för budgetåren 1983/84–1987/88.

De till utskottet hänvisade förslagen innebär i huvudsak att skatten på bensin höjs med 30 öre per liter, skatten på eldningsolja med 120 kr. per m³ och elskatten med 1,2 öre per kWh. I konsekvens med dessa höjningar av energiskatterna föreslås också en höjning av vägtrafikskatten för dieselolje-drivna fordon. Hclårseffekterna av dessa förslag innebär en budgetförstärkning på 3,5 miljarder kr.

Vidare föreslås bl. a. att kredittiden för vissa punktskatter förkortas, vilket medför en likviditetsförstärkning för budgetåret 1982/83 på 1 450 milj. kr. samt en bestående genomsnittlig likviditetsförstärkning och en minskad statsskuldräntebelastning på ca 780 resp. 100 milj. kr. (s. 85).

Avsikten med förslagen är att finansiera andra steget i den skattereform som succesivt genomförs fr. o. m. 1983. Energiskattehöjningarna föreslås träda i kraft redan den 1 juli 1983 för att kunna finansiera även de förslag till arbetsmarknadspolitiska insatser som läggs fram i propositionen och som hänvisats till arbetsmarknadsutskottet.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1961:394) om tobaksskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Registrerad skall till riksskatteverket avlämna deklaration för varje kalendermånad, varunder skattskyldighet inträtt.

Deklaration skall insändas inom en månad efter varje beskattningsperiods utgång. Riksskatteverket äger medgiva att deklaration må insändas senare än nu sagts, dock inom tre månader efter utgången av den beskattningsperiod deklarationen avser.

En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Den som är registrerad som skattskyldig skall till riksskatteverket lämna en deklaration för varje redovisningsperiod.

Deklarationen skall ha kommit in till riksskatteverket senast den tjugofemte i månaden efter redovisningsperioden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Äldre bestämmelser om deklarationstider gäller fortfarande i fråga om redovisningsperioder som börjar före den 1 januari 1984.

¹ Lagen omtryckt 1975: 141.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 141.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 306) om dryckesskatt

Härigenom föreskrivs att 9 och 12 §§ lagen (1977: 306) om dryckesskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Skattskyldighet för partihandelsbolaget vid omsättning av spritdrycker och vin inträder när betalning erhålles från det i lagen (1977: 293) om handel med drycker angivna detaljhandelsbolaget.

Skattskyldighet för partihandelsbolaget inträder när spritdrycker och vin levereras till det i lagen (1977: 293) om handel med drycker angivna detaljhandelsbolaget.

Skattskyldighet för tillverkare och registrerad importör vid omsättning av malt- och läskedrycker inträder när skattepliktig dryck levereras till köpare eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning eller, vid avregistrering, finnes i lager.

12 §

Skattskyldig enligt 4 § skall utan anmaning lämna deklaration avseende drycker för vilka skattskyldighet har inträtt. Deklaration skall lämnas för varje kalendermånad och inges till riksskatteverket senast femte dagen i andra månaden efter utgången av den månad deklarationen avser.

En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Den som är skattskyldig enligt 4 § skall till riksskatteverket lämna en deklaration för varje redovisningsperiod. Deklaration skall ha kommit in till riksskatteverket senast den tjugofemte i månaden efter redovisningsperioden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Äldre bestämmelser om redovisningsperioder och deklarationstider gäller fortfarande i fråga om redovisningsperioder som börjar före den 1 januari 1984.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs att 5 och 14 §§ samt bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Energiskatt utgår på bensen, utom i fall som avses i andra stycket, med 34 öre per liter och på gasol med 53 öre per liter.

Energiskatt utgår på bensen, utom i fall som avses i andra stycket, med 46 öre per liter och på gasol med 65 öre per liter.

För bensen, som används för framställning av stadsgas, skall skatten utgå med 1,6 öre per liter. I fråga om energiskatt på sådan bensen skall i övrigt gälla vad i denna lag stadgas om andra bränslen än bensen och gasol.

14 §³

Skatten utgår med 3 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag. I övrigt utgår skatten för elektrisk kraft med 4 öre per kilowattimme, utom i fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet, då skatten utgår med 3 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

Skatten utgår med 4,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med 5,2 öre per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock skatten med 3 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

Bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt⁴

Nuvarande lydelse

Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas

Tulltaxe-nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kr. för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kr. för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kr. för ton
ur 27.04	Koks och koks briketter	14 kr. för ton
ur 27.04	Koksstybb	6 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotor	253 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	291 kr. för m ³
Anm. Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.		

¹ Lagen omtryckt 1975:272.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:272.

² Senaste lydelse 1981:431.

³ Senaste lydelse 1981:344.

⁴ Senaste lydelse 1982:450.

*Föreslagen lydelse***Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas**

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kr. för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kr. för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kr. för ton
ur 27.04	Koks och koks briketter	14 kr. för ton
ur 27.04	Koksstybb	6 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabb- gående dieselmotor	411 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja ...	411 kr. för m ³
<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.		

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter ikraftträdandet. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 juni – den 6 juli 1983 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 juli 1983, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:372) om bensinskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Skatt utgår med 1 krona 37 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 43 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 43 öre per liter och med 1 krona 37 öre per liter för blandningen i övrigt.

För gasol utgår skatten med 33 öre per liter.

Skatt utgår med 1 krona 55 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 46 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 46 öre per liter och med 1 krona 55 öre per liter för blandningen i övrigt.

För gasol utgår skatten med 36 öre per liter.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. I denna skall dock inte inräknas smörjolja som har tillsatts bensin för motordrift. Kan skatten inte beräknas på sådant sätt eller sker faktureringen inte enligt vedertagna grunder, får beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

¹ Lagen omtryckt 1975:274.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:274.

² Senaste lydelse 1983:118.

5 Förslag till

Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973: 601)

Härigenom föreskrivs att bilagorna 1 och 2 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Bilaga 1 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)²

Nuvarande lydelse

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Motorcyklar			
1 Tvåhjulig motorcykel utan sidvagn	0— 75 76—	75 100	0 0
2 Annan motorcykel	0—	150	0
B Personbilar			
	0— 900 901—	280 355	0 75
C Bussar			
1 Buss som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001—	280 309 715	0 29 0
2 Annan buss	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 7 000 7 001—10 000 10 001—30 000 30 001—	280 309 715 1 155 1 995 11 795	0 29 11 28 49 0
D Lastbilar			
1 Lastbil som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001—	280 309 715	0 29 0
2 Annan lastbil			
2.1 med anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 7 000 7 001—10 000 10 001—15 000 15 001—	280 309 715 1 355 2 765 6 965	0 29 16 47 84 113

¹ Lagen omtryckt 1979:280.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 869.

² Senaste lydelse 1980: 679.

Nuvarande lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
med tre eller flera hjulaxlar	0— 1 600	280	0
	1 601— 3 000	309	29
	3 001— 8 000	715	13
	8 001—12 000	1 365	35
	12 001—18 000	2 765	70
	18 001—27 000	6 965	86
	27 001—	14 705	0
2.2 utan anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0— 1 600	280	0
	1 601— 3 000	309	29
	3 001— 6 000	715	5
	6 001—10 000	865	19
	10 001—14 000	1 625	57
	14 001—17 000	3 905	104
	17 001—	7 025	136
med tre eller flera hjulaxlar	0— 1 600	280	0
	1 601— 3 000	309	29
	3 001— 6 000	714	3
	6 001—11 000	804	9
	11 001—15 000	1 254	45
	15 001—18 000	3 054	80
	18 001—27 000	5 454	103
	27 001—	14 724	0
E Traktorer och motorredskap			
1 Trafiktraktor och regi- strerat motorredskap som inrättats för drift med annat drivmedel än brännolja	0— 1 300	300	0
	1 301— 3 000	345	45
	3 001— 7 000	1 140	75
	7 001—	4 200	135
2 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med brännolja	0— 1 300	465	0
	1 301— 3 000	540	75
	3 001— 7 000	1 815	120
	7 001—	6 615	215
3 Traktor klass II	0— 2 500	120	0
	2 501—	180	0
F Släpvagnar			
1 Släpvagnar med skatte- vikt högst 3 000 kilogram påhängsvagn	0— 1 000	180	0
	1 001— 3 000	205	25
annan släpvagn	0— 1 000	120	0
	1 001— 3 000	137	17
2 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages uteslutande av bensin- eller gasoldrivet motorfordon			

¹ Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3. Drages släpvagn även av trafiktraktor eller registrerat motorredskap utgår skatt enligt 4.

Nuvarande lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt. kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
2.1 påhängsvagnar med en hjulaxel	3 001—	693	13
med två eller flera hjulaxlar	3 001—13 000 13 001—	690 1 680	10 0
2.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001—	469	9
med två hjulaxlar	3 001—13 000 13 001—	467 1 160	7 0
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—13 000 13 001—	465 960	5 0
3 Kilometerskatte- pliktiga släpvagnar			
3.1 påhängsvagnar med en hjulaxel	3 001— 6 000 6 001— 8 000 8 001—	315 1 065 1 805	25 37 57
med två eller flera hjulaxlar	3 001— 8 000 8 001—10 000 10 001—14 000 14 001—19 000 19 001—	309 1 259 1 859 3 859 7 109	19 30 50 65 0
3.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001— 5 000 5 001— 8 000 8 001—	215 615 1 275	20 22 41
med två hjulaxlar	3 001— 8 000 8 001—11 000 11 001—14 000 14 001—17 000 17 001—	207 857 1 487 2 477 3 707	13 21 33 41 56
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—11 000 11 001—17 000 17 001—25 000 25 001—32 000 32 001—	204 924 1 944 4 344 7 704	9 17 30 48 0
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages av trafik- traktor eller registrerat motorredskap ²			
4.1 påhängsvagnar med en hjulaxel	3 001— 6 000 6 001—	1 020 2 820	60 103
med två eller flera hjulaxlar	3 001— 8 000 8 001—11 000 11 001—20 000 20 001—	1 010 3 560 7 430 22 100	51 129 163 5

² Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3.

. Nuvarande lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
4.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001– 8 000	690	51
	8 001–	3 240	113
med två hjulaxlar	3 001– 8 000	670	29
	8 001–11 000	2 120	76
	11 001–17 000	4 400	193
	17 001–	15 980	197
med tre eller flera hjulaxlar	3 001– 8 000	665	25
	8 001–11 000	1 915	24
	11 001–14 000	2 635	54
	14 001–20 000	4 255	91
	20 001–25 000	9 715	112
	25 001–30 000	15 315	156
	30 001–35 000	23 115	90
	35 001–	27 615	5

Föreslagen lydelse

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Motorcyklar			
1 Tvåhjulig motorcykel utan sidvagn	0– 75	75	0
	76–	100	0
2 Annan motorcykel	0–	150	0
B Personbilar	0– 900	280	0
	901–	355	75
C Bussar			
1 Buss som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0– 1 600	280	0
	1 601– 3 000	309	29
	3 001–	715	0
2 Annan buss	0– 1 600	280	0
	1 601– 3 000	309	29
	3 001– 7 000	715	11
	7 001–10 000	1 155	28
	10 001–30 000	1 995	49
	30 001–	11 795	0

Föreslagen lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
D Lastbilar			
1 Lastbil som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001—	280 309 715	0 29 0
2 Annan lastbil			
2.1 med anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 7 000 7 001—10 000 10 001—15 000 15 001—	280 309 715 1 355 2 765 6 965	0 29 16 47 84 113
med tre eller flera hjulaxlar	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 8 000 8 001—12 000 12 001—18 000 18 001—27 000 27 001—	280 309 715 1 365 2 765 6 965 14 705	0 29 13 35 70 86 0
2.2 utan anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 6 000 6 001—10 000 10 001—14 000 14 001—17 000 17 001—	280 309 715 865 1 625 3 905 7 025	0 29 5 19 57 104 136
med tre eller flera hjulaxlar	0— 1 600 1 601— 3 000 3 001— 6 000 6 001—11 000 11 001—15 000 15 001—18 000 18 001—27 000 27 001—	280 309 714 804 1 254 3 054 5 454 14 724	0 29 3 9 45 80 103 0
E Traktorer och motorredskap			
1 Trafiktraktor och regi- strerat motorredskap som inrättats för drift med annat drivmedel än bränsolja	0— 1 300 1 301— 3 000 3 001— 7 000 7 001—	300 345 1 140 4 200	0 45 75 135
2 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med bränsolja	0— 1 300 1 301— 3 000 3 001— 7 000 7 001—	500 585 1 972 7 172	0 81 130 235
3 Traktor klass II	0— 2 500 2 501—	120 180	0 0

Föreslagen lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
F Släpvagnar			
1 Släpvagnar med skatte- vikt högst 3 000 kilogram			
påhängsvagn	0— 1 000	180	0
	1 001— 3 000	205	25
annan släpvagn	0— 1 000	120	0
	1 001— 3 000	137	17
2 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages uteslutande av bensin- eller gasoldrivet motorfordon			
2.1 påhängsvagnar med en hjulaxel			
	3 001—	693	13
med två eller flera hjulaxlar			
	3 001—13 000	690	10
	13 001—	1 680	0
2.2 andra släpvagnar med en hjulaxel			
	3 001—	469	9
med två hjulaxlar			
	3 001—13 000	467	7
	13 001—	1 160	0
med tre eller flera hjulaxlar			
	3 001—13 000	465	5
	13 001—	960	0
3 Kilometerskatte- pliktiga släpvagnar			
3.1 påhängsvagnar med en hjulaxel			
	3 001— 6 000	315	25
	6 001— 8 000	1 065	37
	8 001—	1 805	57
med två eller flera hjulaxlar			
	3 001— 8 000	309	19
	8 001—10 000	1 259	30
	10 001—14 000	1 859	50
	14 001—19 000	3 859	65
	19 001—	7 109	0
3.2 andra släpvagnar med en hjulaxel			
	3 001— 5 000	215	20
	5 001— 8 000	615	22
	8 001—	1 275	41
med två hjulaxlar			
	3 001— 8 000	207	13
	8 001—11 000	857	21
	11 001—14 000	1 487	33
	14 001—17 000	2 477	41
	17 001—	3 707	56
med tre eller flera hjulaxlar			
	3 001—11 000	204	9
	11 001—17 000	924	17
	17 001—25 000	1 944	30
	25 001—32 000	4 344	48
	32 001—	7 704	0

¹ Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3. Drages släpvagn även av trafiktraktor eller registrerat motorredskap utgår skatt enligt 4.

Föreslagen lydelse

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages av trafik- traktor eller registrerat motorredskap ²			
4.1 påhängsvagnar med en hjulaxel	3 001– 6 000	1 085	65
	6 001–	3 035	105
med två eller flera	3 001– 8 000	1 075	55
	8 001–11 000	3 825	140
hjulaxlar	11 001–20 000	8 025	180
	20 001–	24 225	5
4.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001– 8 000	735	58
	8 001–11 000	3 635	113
med två hjulaxlar	3 001– 8 000	710	30
	8 001–11 000	2 210	90
	11 001–17 000	4 910	230
	17 001–	18 710	200
med tre eller flera	3 001– 8 000	705	27
	8 001–11 000	2 055	22
hjulaxlar	11 001–14 000	2 715	59
	14 001–20 000	4 485	103
	20 001–25 000	10 635	123
	25 001–30 000	16 785	176
	30 001–35 000	25 585	98
	35 001–	30 485	5

² Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3.

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)³*Nuvarande lydelse***Kilometerskatt**

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0— 900	100	0
	901—	108,5	8,5
2 Buss	0— 1 600	119	0
	1 601—	119,3	0,3
3 Lastbil	0— 1 600	119	0
	1 601—	120	1,03
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram som drages av kilometer- skattepliktigt fordon			
med en hjulaxel	3 001—	62	0,55
med två hjulaxlar	3 001—11 000	61	0,46
	11 001—	97,8	0,85
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—11 000	59	0,36
	11 001—	87,8	0,68

Är kilometerskattepliktig bil inte inrättad för drift med brännolja utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

³ Senaste lydelse 1982: 994.

Föreslagen lydelse
Kilometerskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0— 900	117	0
	901—	127	10
2 Buss	0— 1600	138	0
	1601—	138,3	0,30
3 Lastbil	0— 1600	138	0
	1601—	139,1	1,12
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram som drages av kilometer- skattepliktigt fordon			
med en hjulaxel	3 001—	72	0,64
med två hjulaxlar	3 001—11 000	71	0,53
	11 001—	113,4	0,98
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—11 000	69	0,42
	11 001—	102,6	0,78

Är kilometerskattepliktig bil inte inrättad för drift med bränslen utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1983.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket

Härigenom föreskrivs att bilaga 2 till lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket skall ha nedan angivna lydelse.

Bilaga 2 till lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket¹

Nuvarande lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Totalvikt, kilogram	Skatt, kronor för 10 kilometer
1. Brännoljedriven lastbil	0–10 000	1,70
	10 001–15 000	2,40
	15 001–20 000	2,90
	20 001–	3,40
2. Brännoljedriven buss	0–10 000	1,30
	10 001–15 000	1,55
	15 001–20 000	1,70
	20 001–	1,85
3. Släpvagn kopplad till eller avsedd att kopplas till brännoljedriven lastbil eller brännoljedriven buss	10 001–15 000	0,50
	15 001–20 000	0,75
	20 001–	1,05

Föreslagen lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Totalvikt, kilogram	Skatt, kronor för 10 kilometer
1. Brännoljedriven lastbil	0–10 000	1,95
	10 001–15 000	2,70
	15 001–20 000	3,20
	20 001–	3,70
2. Brännoljedriven buss	0–10 000	1,50
	10 001–15 000	1,75
	15 001–20 000	1,90
	20 001–	2,05
3. Släpvagn kopplad till eller avsedd att kopplas till brännoljedriven lastbil eller brännoljedriven buss	10 001–15 000	0,70
	15 001–20 000	1,00
	20 001–	1,35

Denna lag träder i kraft den 1 september 1983.

De äldre bestämmelserna tillämpas dock fortfarande vid beskattning av fordon som har införts till landet före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1980: 680.

Motioner

Med anledning av propositionen väckta motioner

1982/83:2418 av Ulf Adelsohn m. fl. (m)

Med hänvisning till vad som anförs i motion 1982/83:2417 yrkas

1. att riksdagen avslår de i propositionen förslagna ändringarna i
 - a) lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
 - b) lagen (1961:372) om bensinskatt,
 - c) vägtrafikskattelagen (1973:601),
 - d) lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket,
 - e) lagen (1977:306) om dryckesskatt vad avser den förkortade kredittiden för malt- och läskedrycker,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförs i motion 2417 beträffande inriktningen av skattepolitiken.

1982/83:2425 av Sven Lundberg m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om åtgärder på bl. a. bilbeskattnings område för att begränsa vissa av de negativa effekter som i Norrlands inland följer av bensinskattehöjningen.

1982/83:2428 av Rolf Rämgård m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar införa en avgiftsreduktion från egenavgifter på högst 1 000 kr. för att åstadkomma rättvisa mellan löntagare och företagare.

1982/83:2431 av Karin Söder m. fl. (c) yrkandena 11, 12 och 15 samt yrkande 16 i viss del

I motionen yrkas bl. a.

11. att riksdagen beslutar införa ett fribelopp motsvarande en sänkning av egenavgiften med 2 procentenheter på ett avgiftsunderlag om högst 50 000 kr.,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om ändrade regler för lagernedskrivning och bolags-skatt,

15. att riksdagen avslår de i propositionen framlagda förslagen till ändringar den 1 juli 1983 i lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, vägtrafikskattelagen (1973:601) och lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket,

16. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs bl. a. om energibeskattningen.

Yrkande 16 i motionen kommer att behandlas under nästa riksmöte såvitt avser höjning av basenheten och vissa finansieringsfrågor.

1982/83:2432 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkandena 3-6, yrkande 11 i vissa delar och yrkande 12

I motionen yrkas bl. a.

3. att riksdagen antar i propositionen upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt med undantag för 5 § och med ikraftträdande ändrat till den 1 januari 1984,

4. att riksdagen avslår i propositionen upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,

5. att riksdagen avslår i propositionen upprättat förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601),

6. att riksdagen avslår i propositionen upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket,

11. att riksdagen hos regeringen begär förslag i tilläggsbudget om förändringar i inkomst- och förmögenhetsbeskattningen enligt vad som anförs i motionen,

12. att riksdagen hos regeringen begär förslag i tilläggsbudget om ändrade regelsystem för den allmänna löneavgiften och socialförsäkringsavgifterna enligt de riktlinjer som redovisas i motionen.

Yrkande 11 i motionen kommer att behandlas under nästa riksmöte såvitt avser skattereduktion för fackföreningsavgift.

1982/83:2434 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att preliminär B-skatt från och med uppbördsåret 1984/85 skall utgå med 100 % av den slutliga skatt som har påförts den skattskyldige året före inkomståret.

1982/83:2435 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkandena 3-5 och 7-11

I motionen yrkas bl. a.

3. att riksdagen beslutar att anta följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1957:262) om allmän energiskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Regeringens förslag

Skatten utgår med 4,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med 5,2 öre per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock

Motionärernas förslag

14 §

Skatten utgår med 4,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med 5,2 öre per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock

Regeringens förslag

skatten med 3 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

Motionärernas förslag

skatten med 4,2 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

4. att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till ändrad lydelse av 5 § och bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt,

5. att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt och i vägtrafikskattelagen (1973:601),

7. att riksdagen beslutar att godkänna vad som i motionen anförs om den statliga inkomstskatten under 1984,

8. att riksdagen beslutar att ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om den nominella bolagsskattesatsen,

9. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om införande av omsättningsskatt på börshandeln och hos regeringen begära skyndsamt förslag därom,

10. att riksdagen beslutar att godkänna vad som i motionen anförs om införande av en utlandsinvesteringsavgift och hos regeringen begära skyndsamt förslag därom,

11. att riksdagen beslutar att godkänna vad som i motionen anförs om en värnsskatt för sysselsättning och hos regeringen begära skyndsamt förslag därom.

Motion väckt med anledning av proposition 1982/83:120

1982/83:2272 av Rune Ångström m. fl. (fp) yrkande 15

I motionen yrkas bl. a.

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om utformningen av den framtida energibeskattningen.

Motioner väckta under den allmänna motionstiden

1982/83:1186 av Tore Nilsson (m) och Per Petersson (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär en reduktion av elskatten i Norrland eller motsvarande åtgärder i enlighet med vad som i motionen anförs.

1982/83:1202 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkandena 1-3

I motionen yrkas bl. a. att riksdagen antar följande

1. Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1977: 1071) om basenhet¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt fastställs av regeringen *från och med år 1985* varje år före utgången av september månad.

Föreslagen lydelse

1 §²

Basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt fastställs av regeringen varje år före utgången av september månad.

2 §³

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar 8 100 kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar 7 300 kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

3 §⁴

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1984. Därvid skall förändringarna i det allmänna prisläget beräknas med bortseende från indirekta skatter, tullar, avgifter och ändringar i energipriser samt tillägg göras för subventioner.

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1983. Därvid skall förändringarna i det allmänna prisläget beräknas med bortseende från indirekta skatter, tullar, avgifter och ändringar i energipriser samt tillägg göras för subventioner.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången i fråga om 1985 års taxering.

¹ Senaste lydelse lagens rubrik 1982: 418.

² Senaste lydelse 1982: 418.

³ Senaste lydelse 1982: 418.

⁴ Senaste lydelse 1982: 418.

2. Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

1 mom.² För fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalor.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet:

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte 9 basenheter: grundbeloppet för 4 basenheter och 4% av återstoden;

9 men inte 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 15% av återstoden;

10 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 20% av återstoden.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 9 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet:

4 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet:

när beskattningsbar inkomst överstiger

9 men inte 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 15% av återstoden;

10 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 20% av återstoden.

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:

5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter:

när underlaget överstiger

19 men inte 21 basenheter: tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 10% av återstoden;

21 men inte 23 basenheter: tilläggsbeloppet för 21 basenheter och 15% av återstoden;

23 men inte 26 basenheter: tilläggsbeloppet för 23 basenheter och 20% av återstoden;

¹ Senaste lydelse lagens rubrik 1974:770.

² Senaste lydelse 1982:416.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

26 men inte 45 basenheter: tilläggsbeloppet för 26 basenheter och 25% av återstoden;

45 basenheter: tilläggsbeloppet för 45 basenheter och 30% av återstoden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983. I fråga om tillämpningen gäller vad som är stadgat i lagen (1982: 417) om ikraftträdande av lagen (1982: 416) om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

3. Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982: 417) om ikraftträdande av lagen (1982: 416) om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1982: 417) om ikraftträdande av lagen (1982: 416) om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Vid 1985 års taxering utgör grundbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte 7 basenheter: grundbeloppet för 4 basenheter och 4% av återstoden;

7 men inte 8 basenheter: grundbeloppet för 7 basenheter och 6% av återstoden;

8 men inte 9 basenheter: grundbeloppet för 8 basenheter och 7% av återstoden;

9 men inte 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 17% av återstoden;

10 men inte 12 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 22% av återstoden;

12 men inte 13 basenheter: grundbeloppet för 12 basenheter och 23% av återstoden;

13 men inte 14 basenheter: grundbeloppet för 13 basenheter och 25% av återstoden;

Vid 1985 års taxering utgör grundbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 7 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

4 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

7 men inte 8 basenheter: grundbeloppet för 7 basenheter och 6% av återstoden;

8 men inte 9 basenheter: grundbeloppet för 8 basenheter och 7% av återstoden;

9 men inte 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 17% av återstoden;

10 men inte 12 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 22% av återstoden;

12 men inte 13 basenheter: grundbeloppet för 12 basenheter och 23% av återstoden;

13 men inte 14 basenheter: grundbeloppet för 13 basenheter och 25% av återstoden;

¹ Senaste lydelse 1982: 417.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 men inte 15 basenheter: grundbeloppet för 14 basenheter och 26% av återstoden;

15 men inte 16 basenheter: grundbeloppet för 15 basenheter och 28% av återstoden;

16 men inte 20 basenheter: grundbeloppet för 16 basenheter och 29% av återstoden;

20 men inte 30 basenheter: grundbeloppet för 20 basenheter och 30% av återstoden;

30 basenheter: grundbeloppet för 30 basenheter och 32% av återstoden.

14 men inte 15 basenheter: grundbeloppet 14 basenheter och 26% av återstoden;

15 men inte 16 basenheter: grundbeloppet för 15 basenheter och 28% av återstoden;

16 men inte 20 basenheter: grundbeloppet för 16 basenheter och 29% av återstoden;

20 men inte 30 basenheter: grundbeloppet för 20 basenheter och 30% av återstoden;

30 basenheter: grundbeloppet för 30 basenheter 32% av återstoden;

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

1982/83:1595 av Alf Wennerfors m. fl. (m)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 1594 – att riksdagen hos regeringen begär förslag om skattereduktion på el i enlighet med vad som anförs i motion 1594.

1982/83:1648 av Ola Ullsten m. fl. (fp)

I motionen yrkas att riksdagen fastställer skattesatsen för mervärdesskatten till 17,7 % av beskattningsvärdet från den 1 januari 1984.

1982/83:2141 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkande 2

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 2140 – bl. a.

2. att riksdagen fastställer skattesatsen för mervärdesskatten till 17,7 % av beskattningsvärdet från den 1 januari 1984.

Yttrande från annat utskott

Finansutskottet har avgivit yttrande (FiU 1982/83:7 y) över propositionen och motionerna. Yttrandet fogas som bilaga till betänkandet.

Skrivelser

Med anledning av propositionen har skrivelser inkommit till utskottet från Sveriges industriförbund, Svenska cellulosa- och pappersbruksföreningen samt Svenska åkeriförbundet.

Utskottet

Finansieringsfrågor m. m.

Den del av kompletteringspropositionen som behandlas av skatteutskottet innehåller framför allt förslag till vissa höjningar av energiskatterna i syfte att finansiera andra steget i den skatteomläggning som enligt riksdagsbeslut förra året skall genomföras successivt fr. o. m. inkomståret 1983.

1982 års skattereform byggde på en överenskommelse mellan s, c och fp (prop. 1981/82:197, SkU 60) och innebar, att marginalsatterna skulle sänkas i tre etapper under åren 1983, 1984 och 1985, så att de vid en kommunal utdebitering på 30 % uppgick till högst 50 % för huvuddelen av de heltidsarbetande inkomsttagarna. Samtidigt begränsades det skattemässiga värdet av underskottsavdragen till högst 50 % av avdragsbeloppet. Riksdagsbeslutet innebar också en ändring av inflationsskyddet så till vida att den årliga uppräkningsgraden av basenheten i skatteskalorna fastställdes på förhand för de tre reformåren till 7 300, 7 700 resp. 8 100 kr. I överenskommelsen ingick att skattereformen skulle finansieras antingen genom höjda arbetsgivaravgifter eller genom en produktionsfaktorskatt. Kostnaderna för omläggningen beräknades till drygt 10 miljarder kr. som fördelades med lika stora belopp på vart och ett av de tre åren. Kostnaderna för det första steget täcktes i huvudsak av en allmän löneavgift på 2 %.

Devalveringen i oktober 1982 föranledde regeringen att senare under hösten föreslå en ytterligare sänkning av den statliga inkomstskatten i vissa inkomstskikt med 1 procentenhet till en kostnad av ca 750 milj. kr. (prop. 1982/83:50 bilaga 2.1, SkU 15). Samtidigt infördes en särskild skattereduktion för fackföreningsavgifter. Bland övriga åtgärder som då genomfördes kan nämnas att kapitalskatterna skärptes, att skattereduktionen för aktieutdelningar m. m. slopades och att mervärdesskatten höjdes.

I propositionen föreslås att kostnaderna för det andra steget i skattereformen, som nu anges till 3,6 miljarder kr., skall finansieras genom en höjning av den särskilda skatten på bensin med 18 öre per liter och genom höjningar av energiskatten på bensin med 12 öre per liter, på el med 1,2 öre per kWh och på olja med 120 kr. per m³. Den särskilda skattesatsen för den del av industrins elförbrukning som överstiger 40 000 kWh behålls dock oförändrad, en detaljfråga som utskottet återkommer till senare. Även i fråga om kilometerskatten föreslås en höjning. Effekterna av de samlade förslagen blir en budgetförstärkning på ca 3 600 milj. kr., varav ca 1 610 milj. kr. belöper på höjningarna av bensinskatterna och kilometerskatten.

M, c, fp och vpk motsätter sig i sina motioner 2418, 2431, 2432 resp. 2435 höjningen av kilometerskatten och skatterna på bensin. Vpk yrkar dessutom avslag på oljeskatt höjningen och att inkomstskatten för år 1984 blir oförändrad jämfört med 1983. C och fp accepterar höjningen av oljeskatten med bl. a. det förbehållet att ikraftträdandet inte sker förrän den 1 januari 1984. Med samma förbehåll accepterar c och fp höjningen av elskatten. C

menar att man i stället för att höja kilometerskatten och skatterna på bensin bör slopa den av riksdagen i höstas beslutade skattereduktionen för fackföreningsavgifter, medan fp – som också anser att skattereduktionen för fackföreningsavgifter bör slopas – för sin del menar att den del av kostnaderna för skattereformen som enligt propositionen skall bestridas genom höjning av kilometer- och bensinskatterna i huvudsak bör finansieras genom besparingar. – Den i motionerna 2431 och 2432 på nytt aktualiserade frågan om fackföreningsavgifter kommer utskottet att behandla först i höst.

M yrkar i sin partimotion 2418 avslag på de i propositionen föreslagna skattehöjningarna och menar att riksdagen bör uttala sig för en annan inriktning av skattepolitiken innebärande bl. a. väsentliga och varaktiga marginalsattesänkningar, en fullständig indexreglering av skatteskalorna och ett slopande av löneskatten. Dessa krav framställs som ett led i den allmänna sänkning av det totala skattetrycket som motionärerna förordar i syfte att stimulera till arbete, sparande och företagsamhet och därmed – tillsammans med besparingar i de offentliga utgifterna – minska budgetunderskottet. Motionärerna föreslår skattesänkningar på drygt 7 miljarder kr. och begränsningar av statsutgifterna med ytterligare drygt 20 miljarder kr.

Finansutskottet framhåller i sitt yttrande över motionerna att den beslutade skatteomläggningen är en förutsättning för att parterna skall visa återhållsamhet i den pågående lönerörelsen, för att kostnadsökningarna i den svenska ekonomin skall begränsas och inflationstakten dämpas. Skatteutskottet delar finansutskottets uppfattning och anser för sin del att skattereformen, som hittills har genomförts under bred parlamentarisk enighet, kommer att ha en positiv inverkan bl. a. på arbete och sparande.

I likhet med finansutskottet vill utskottet framhålla att skattereformen utgör en omläggning av beskattningen som enligt den träffade överenskomsten skall finansieras fullt ut genom andra åtgärder vid beskattningen. Mot bakgrund av det statsfinansiella läget måste enligt utskottets mening skattereformen finansieras på ett sådant sätt att budgetsaldot inte försämras. Mot de av moderaterna föreslagna skattesänkningarna talar också fördelningspolitiska skäl. De besparingar som moderaterna föreslår skulle enligt vad finansutskottet framhåller i sitt yttrande drabba stora grupper i samhället och gå ut över angelägna ändamål i en utsträckning som inte kan accepteras.

Utskottet vidhåller sin inställning i dessa frågor och avstyrker således det i motion 2418 begärda riksdagsuttalandet (yrkande 2).

Det anförda innebär också att utskottet avstyrker yrkande 7 i vpk-motionen 2435 om en helt oförändrad inkomstskatt 1984.

Som framgår av övriga motioner rörande finansieringsfrågorna och av

finansutskottets yttrande finns det fortfarande en bred majoritet för skatteomläggningen och för uppfattningen att kostnaderna för genomförandet bör finansieras. Skilda uppfattningar råder emellertid i frågan hur finansieringen i detalj bör lösas, och utskottet har funnit att politiska förutsättningar saknas för att fullt ut finansiera reformen på det sätt som föreslås i propositionen eller i de nu aktuella motionerna.

Utskottet anser att den av s, c och fp träffade överenskommelsen om skattereformen bör ligga fast. Detta gäller såväl målsättningen för reformen och totalfinansieringen som principen att parterna på arbetsmarknaden, särskilt höginkomsttagarna, bör visa återhållsamhet i lönerörelsen.

Vid en närmare prövning av vad som nu förefaller möjligt att genomföra konstaterar utskottet till en början att den i propositionen föreslagna höjningen av energiskatten på olja med 120 kr. per m³ tillstyrks av c och fp med verkan fr. o. m. årsskiftet. Utskottet finner att denna skattehöjning bör genomföras fr. o. m. den 1 november 1983 och att den del av skattehöjningen som faller på innevarande år bör finansiera en förstärkning av ubåtsskyddet.

Vad beträffar elskatten tillstyrker dessa partier propositionen men även i detta fall först fr. o. m. årsskiftet. I princip finns alltså majoritet för att elskatten skall kunna bidra till finansieringen i den utsträckning som föreslås i propositionen. Förutsättningar saknas f. n. för bifall till de andra förslag om höjningar av energiskatterna som läggs fram i propositionen, varför utskottet avstyrker dessa förslag. Ställningstagandena till andra eventuella finansieringsmöjligheter avseende skatteomläggningen bör enligt utskottets uppfattning anstå till i höst.

Helårseffekten av de åtgärder utskottet nu förordat uppgår till drygt 2,2 miljarder kr.

Förslaget i propositionen att skattehöjningarna i huvudsak skall träda i kraft den 1 juli 1983 har tillkommit för att finansiera de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen förordar och som behandlas av arbetsmarknadsutskottet (AU 1982/83:30). Utskottet finner att endast höjningen av elskatten kan träda i kraft nämnda dag. Detta innebär att utskottet tvingas söka andra finansieringsmöjligheter. Utskottet har inte funnit någon annan utväg än att förorda en tillfällig höjning av löneavgiften med 1 procentenhet för andra halvåret 1983.

Utskottets förslag i fråga om en höjd löneavgift för att finansiera arbetsmarknadspolitiska åtgärder innebär att utskottet inte kan förorda de olika förslag till skattesärpningar i form av engångsskatt på stora förmögenheter, omsättningsskatt på börshandeln och skatt på utlandsinvesteringar som vpk framställer i motion 2435 för att skapa utrymme för kampen mot arbetslösheten.

Vissa detaljfrågor rörande energiskattehöjningarna

C har i sin partimotion 2431 begärt att regeringen i en kommande proposition om energiskatter tillmötesgår vissa krav som c länge har drivit, nämligen dels att inhemska bränslen skall undantas från mervärdeskatt och från förmånsbeskattning vid inkomsttaxeringen, dels att energiskatten på kol höjs till att motsvara ca 70 % av skatten på olja vid en energilikformig beskattning.

Utskottet förutsätter att c-kraven i fråga om inhemska bränslen och skatten på kol kommer att i stort sett tillgodoses i den proposition om energiskattens framtida utformning som enligt vad utskottet erfarit inom kort kommer att läggas fram för riksdagen. Någon åtgärd med anledning av motionen är därför inte motiverad.

I centerpartiets motion 2431 yrkas dessutom en sänkning av kilometer-skatten som svarar mot höjningen av skatten på dieselolja. Utskottet anser att detta är en fråga som bör prövas i samband med kommande förslag rörande skatterna på drivmedel och avstyrker därför motionen även i denna del.

Vpk har i sin partimotion 2435 förordat att höjningen av energiskatten på elektrisk kraft skall omfatta även den del av industrins förbrukning som överstiger 40 000 kWh om året. I denna fråga delar utskottet regeringens uppfattning att industrin även i fortsättningen bör få tillgång till relativt billig elektrisk kraft och att den särskilda skattesatsen för industrin bör behållas oförändrad. Utskottet avstyrker således motionen i denna del.

I skrivelse från bl. a. Industriförbundet har yrkats att regeringen skall inräkna den ökade skattebelastningen på olja vid beräkningen av industrins skattenedsättning. Moderata samlingspartiets företrädare i utskottet har vid utskottsbehandlingen av detta ärende biträtt yrkandet.

Med anledning härav vill utskottet erinra om att den befogenhet som regeringen har att medge nedsättning av energiskatten för viss energikrävande industri vilar på en särskild fullmaktslag. Utskottet har tidigare ställt sig negativt till yrkanden som innebär att riksdagen skall dirigera regeringens handlande vid fullmaktens tillämpning. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

I några motioner aktualiseras de särskilda förhållandena i Norrland. Sven Lundberg m. fl. (s) begär i motion 2425 åtgärder för att begränsa effekterna av bensinskattehöjningarna i Norrlands inland, t. ex. en regionalt avgränsad reducering av bensin- eller bilskatten. I motion 1595 av Alf Wennerfors m. fl. (m) yrkas, med motivering i motion 1594, att elskatten i stödområde A skall slopas. Ungefär samma innebörd har yrkandet i motion 1186 av Tore Nilsson och Per Petersson (båda m), som begär en reducering av elskatten i Norrland eller motsvarande åtgärder i syfte att bl. a. få till stånd ökade industriinvesteringar i Norrland och förbilliga energikostnaderna för hushållen. Rune

Ängström m. fl. (fp) begär i motion 2272 ett uttalande att den framtida energibeskattningen bör beakta skillnaden i uppvärmningskostnader mellan Norrland och övriga Sverige samt stimulera användningen av inhemska energitillgångar.

Utskottet konstaterar inledningsvis att yrkandet i motion 2425 får anses tillgodosett genom att utskottet avstyrkt den föreslagna bensinskattehöjningen varför utskottet avstyrker detta yrkande.

Under de senaste åren har utskottet vid upprepade tillfällen haft att ta ställning till de frågor som aktualiseras i de övriga motionerna. Utskottet har därvid strukit under att regionala skattelättnader från rent tekniska utgångspunkter endast bör komma i fråga i rena undantagsfall. Utskottet vill dessutom peka på det arbete som pågår inom kommittén om regionalpolitiskt stöd till näringslivet. Kommittén skall bl. a. undersöka möjligheterna och överväga lämpligheten och troliga effekter av att införa olika skattepolitiska instrument som medel i regionalpolitiken. Utredningsuppdraget omfattar också frågor om transportstöds roll i regionalpolitiken, och kommittén skall i det sammanhanget överväga bl. a. stöd till sjötransporter, persontransporter m. m. Utskottet förutsätter att kommittén kommer att belysa även de skattefrågor som tagits upp av motionärerna. Enligt utskottets uppfattning bör resultatet av kommitténs utredningsarbete, som är att förvänta före utgången av augusti 1984, avvaktas innan ställning tas till de aktuella frågorna.

Med det anförda avstyrker utskottet också motionerna 1186, 1595 och 2272.

Kortare kredittid för vissa punktskatter m. m.

Enligt gällande rätt skall tobaksskatt betalas senast en månad och dryckesskatt (skatten på alkohol-, malt- och läskedrycker) senast 35 dagar efter redovisningsperiodens utgång. För dryckesskatten på spritdrycker och vin gäller vidare att skattskyldigheten inträder i och med att betalning erhålls för varan.

I propositionen föreslås att betalningsperioderna för dessa skatter förkortas till 25 dagar. Vidare föreslås att leverans av spritdrycker och vin skall utlösa skattskyldighet för dessa varor. De nya bestämmelserna, som enligt förslaget bör träda i kraft den 1 januari 1984, innebär enligt finansministerns beräkningar en minskning av statsskuldräntorna om ca 100 milj. kr. om året, dock att ränteeffekten för budgetåret 1983/84 stannar vid drygt en tredjedel av helårseffekten. Under budgetåret 1983/84 uppträder enligt finansministern en positiv engångseffekt om inemot 1,5 miljarder kr.

I m:s partimotion 2418 yrkas avslag på förslaget såvitt gäller skatten på malt- och läskedrycker, eftersom man enligt motionärerna riskerar en allvarlig likviditetspåfrestning för framför allt de mindre bryggerierna.

Utskottet finner det välmotiverat att något förkorta betalningsperioderna för de ifrågavarande skatterna. Tobaksskatt och dryckesskatt på spritdrycker och vin betalas nästan uteslutande in av statliga monopolföretag men då det gäller dryckesskatt för malt- och läskedrycker berörs även vissa smärre enskilda bryggerier, vars likviditet kan påverkas negativt av den kortare betalningsfristen. Denna omständighet utgör dock enligt utskottet inget avgörande hinder mot en generell förkortning på hela dryckesskatteområdet. Utskottet finner en betalningsperiod om 25 dagar utgöra en rimlig avvägning. På grund härav tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motion 2418 i denna del.

Inte heller i övrigt finns enligt utskottet anledning till erinran mot förslaget. På grund härav tillstyrker utskottet propositionen även i övrigt.

Detaljfrågor rörande inkomstbeskattningen m. m.

Motion 2432 av Ola Ullsten m. fl. (fp) innehåller bl. a. yrkanden att riksdagen skall begära förslag från regeringen om en automatisk indexering av skatteskalan redan fr. o. m. inkomståret 1984 men att skattesatsen i inkomstskiktet 1–4 basenheter å andra sidan höjs från 3 till 4 %. Från detta håll framställs i motion 1202 också ett yrkande om omedelbar lagstiftning med samma innebörd. Bakgrunden till dessa yrkanden är farhågor för att inflationen kommer att undergräva syftet med skattereformen.

Regeringens målsättning är att begränsa inflationen under år 1984 till 4 %. En av förutsättningarna för att detta mål skall kunna uppnås är att förväntningarna om en högre inflation kan brytas och att tilltron till regeringens beslutsamhet i detta hänseende inte undergrävs. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna 2532 yrkande 11 i denna del och motion 1202 yrkandena 1–3.

En annan fråga som tas upp i yrkande 11 i motion 2432 (fp) är förmögenhetsbeskattningen på arbetande kapital i små och medelstora företag. Motionärerna upprepar tidigare krav från deras sida att förmögenhetsskatt inte skall tas ut på sådant kapital.

Utskottet har senast i sitt betänkande SkU 1982/83: 35 avstyrkt likartade motionsyrkanden med hänvisning bl. a. till att betydande delar av företagskapitalet i praktiken inte blir föremål för någon förmögenhetsbeskattning och till att företagsskattekommittén enligt sina direktiv skall undersöka vad som kan göras för att underlätta familjeföretagens försörjning med riskkapital. Utskottet finner inte anledning att ändra ståndpunkt i frågan utan avstyrker motionen även i denna del.

I samma avsnitt av motionen krävs vidare att den nyligen slopade rätten till skattereduktion för aktieutdelningar återinförs. Liknande yrkanden har utskottet behandlat senast i betänkandet SkU 1982/83:50. Med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden avstyrker utskottet motionen även i denna del.

Finansministern anför i propositionen att regeringen bör föreslå en omläggning av företagsbeskattningen i syfte att inom ramen för ett oförändrat skatteuttag begränsa de nuvarande förmånliga konsolideringsmöjligheterna genom att minska utrymmet för lagernedskrivningar från 60 till 50 % av lagrets värde och sänka inkomstskattesatsen från 40 till 32 %. Bakgrunden till förslaget, som enligt finansministern bör remissbehandlas, är bl. a. att den nominella skattesatsen – inräknat kommunalskatt och med hänsyn till avdragsrätten för sådan skatt – utgör 58 % av vinsten men att det faktiska skatteuttaget enligt vissa beräkningar i genomsnitt utgör endast 10–20 %.

I motion 2431 (c) anför motionärerna att det aviserade förslaget innebär en klar nackdel för enskilda företagare och ekonomiska föreningar som inte erlägger bolagsskatt. I yrkande 12 i motionen begär motionärerna därför ett uttalande av riksdagen att begränsningen av möjligheterna till lagernedskrivning endast bör gälla för aktiebolag. Yrkande 8 i vpk-motionen 2435 innebär däremot att bolagsskatten inte bör sänkas.

Utskottet utgår från att verkningarna av det aviserade förslaget kommer att belysas ingående innan regeringen tar ställning till det och att synpunkter av den art som tas upp i motionerna därvid kommer att beaktas. Utskottet anser att ett ställningstagande från riksdagen bör anstå i avvaktan på regeringens kommande överväganden och avstyrker således motionerna i dessa delar.

Som ett led i vissa åtgärder för att förbättra skatteuppbörden genomfördes hösten 1982 (prop. 1982/83:53, SkU 11) nya regler för debitering av preliminär B-skatt. Skatten skall fr. o. m. 1983 års taxering utgå med 120 i stället för 100 % av den slutliga skatten vid föregående års taxering, dvs. med hänsyn till skatten på inkomsterna två år före det aktuella beskattningsåret.

I motion 2434 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) yrkas en återgång till tidigare regler. Motionärerna anför bl. a. att företagarnas inkomster inte stigit i samma utsträckning för flertalet löntagare och att inkomsterna dessutom kommer att begränsas av nya pålagor. Därtill kommer att regeringen förutser en inflation under år 1984 på blott 4 %.

Som framgår av vad utskottet nyss anfört har de nya reglerna genomförts så sent som förra hösten, och utskottet hade då att ta ställning till likartade invändningar som de nu framförda. Utskottet vidhåller sin uppfattning att de nya reglerna i allmänhet kommer att leda till en bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten. Det bör också framhållas att den skattskyldige kan begära att preliminärskatten jämkas. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2434.

Yrkande 12 i motion 2432 av Ola Ullsten m. fl. (fp) innebär att den allmänna löneavgiften skall slopas i fråga om ungdomar som nyanställs fr. o. m. den 1 juli 1983, att allt nyföretagande skall befrias från den allmänna

löneavgiften och att ungdomar som startar en rörelse dessutom skall befrias från socialförsäkringsavgifter under två år. Som stöd för yrkandena åberopar motionärerna arbetsmarknadspolitiska skäl och de pekar också på betydelsen för samhällsutvecklingen av att främja små och medelstora företag.

Enligt utskottets uppfattning främjas sådana syften som ligger till grund för motionen i allmänhet på ett bättre sätt genom direkt stöd än genom lättnader i beskattningen. Därtill kommer att de föreslagna reglerna kan vålla problem vid den praktiska tillämpningen. Utskottet finner inte några skäl att tillstyrka de aktuella förslagen.

Motionerna 2428 av Rolf Rämgård m. fl. (c) och 2431 av Karin Söder m. fl. (c) yrkande 11 innehåller krav på att egenavgifterna för företagare skall reduceras med ett belopp som motsvarar 2 % av ett avgiftsunderlag på högst 50 000 kr., dvs. med högst 1 000 kr. Motionärerna åberopar att löntagarna erhållit ett schablonavdrag på 1 000 kr. i inkomstslaget tjänst och menar att deras förslag skulle medföra liknande effekter för företagarna.

Utskottet har i sitt betänkande 1982/83:35 vid behandlingen av ett motsvarande yrkande anfört att företagarna enligt en av företagsskattekommittén skisserad modell för beskattningen i princip skulle jämföras med löntagare. Utskottet har också erinrat om att s, c och fp i samband med överläggningarna rörande skattereformen uttalat att förutsättningarna för ett skattefritt bottenbelopp för egenföretagare borde prövas. Utskottet avstyrkte emellertid motionen med hänvisning till företagsskatteberedningens arbete.

Mot denna bakgrund finner utskottet inte nu skäl att tillstyrka motionerna utan förutsätter att frågan prövas på sätt som förutsatts i ovannämnda överläggningar.

Mervärdeskatt

I två partimotioner från den allmänna motionstiden, 1648 av Ola Ullsten m. fl. (fp) och 2141 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c), har yrkats sänkning av mervärdeskatten fr. o. m. den 1 januari 1984 till 17,7 %, dvs. den nivå som gällde före den 1 januari 1983. I c-motionärernas motivering, som återfinns i motion 2140, sätts förslaget i samband med en återgång till de besparingar inom sjukförsäkringssystemet, pensionssystemet och den kommunala barnomsorgen som riksdagen rev upp i höstas. Även fp-motionärerna, som motiverar sitt yrkande i motion 1647, knyter an förslaget till besparingar inom dessa områden.

Utskottet vill till att börja med konstatera att riksdagen tidigare i vår avslagit yrkanden om en återgång till de besparingar inom vissa av de områden som riksdagen rev upp förra hösten (SfU 1982/83:17 och 18). På grund härav och då det enligt utskottets uppfattning i dagens statsfinansiella läge helt saknas förutsättningar att genomföra en skattesänkning i storleksordningen 4,5 miljarder kr., avstyrker utskottet motionerna.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *energiskatteuttaget fr. o. m. årsskiftet 1983-1984, m. m.*
 - a) att riksdagen avslår motionerna 1982/83: 2418 yrkande 2 och 1982/83:2435 yrkande 7,
 - b) att riksdagen i fråga om den allmänna energiskatten på olja fr. o. m. den 1 november 1983 med avslag på motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del och 1982/83:2435 yrkande 4 i denna del samt med anledning av motionerna 1982/83:2431 yrkandena 15 och 16 i denna del och 1982/83:2432 yrkande 3 i denna del samt proposition 1982/83:150 bilaga 1 i denna del godkänner vad utskottet förordat,
 - c) att riksdagen i fråga om elskatten fr. o. m. den 1 januari 1984 med avslag på motion 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del, med anledning av motion 1982/83:2431 yrkandena 15 och 16 i denna del samt med bifall till motionerna 1982/83:2432 yrkande 3 i denna del och 1982/83:2435 yrkande 3 i denna del och propositionen i denna del godkänner vad utskottet förordat,
 - d) att riksdagen i fråga om energiskatteuttaget i övrigt fr. o. m. årsskiftet med bifall till motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del, 1982/83:2431 yrkande 15 i denna del, 1982/83:2432 yrkandena 3–6 i denna del och 1982/83:2435 yrkandena 4 och 5 i denna del avslår propositionen i denna del,
 - e) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående finansieringen av skattereformen m. m.,
2. beträffande *energiskatteuttaget andra halvåret 1983, m. m.*
 - a) att riksdagen i fråga om ikraftträdandet av höjningen av elskatten med avslag på motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del, 1982/83:2431 yrkande 15 i denna del, 1982/83:2432 yrkande 3 i denna del samt med bifall till motion 1982/83:2435 yrkande 3 i denna del bifaller propositionen i denna del,
 - b) att riksdagen i fråga om ikraftträdandet av skatten på bränsle och kilometerskatt med bifall till motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del, 1982/83:2431 yrkande 15 i denna del, 1982/83:2432 yrkandena 3–6 i denna del och 1982/83:2435 yrkandena 4 och 5 i denna del avslår propositionen i denna del,
 - c) att riksdagen godkänner vad utskottet förordat i fråga om tillfällig höjning av löneavgiften,
 - d) att riksdagen avslår motion 1982/83:2435 yrkandena 9–11,

3. beträffande *inhemska bränslen och kol*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2431 yrkande 16 i denna del,
4. beträffande *viss justering av kilometerskatten*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2431 yrkande 16 i denna del,
5. beträffande *industrins elförbrukning*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2435 yrkande 3 i denna del,
6. beträffande *vissa regionalpolitiska frågor*
 - a) att riksdagen avslår motion 1982/83:2425,
 - b) att riksdagen avslår motionerna 1982/83:1595, 1982/83:1186 och 1982/83:2272 yrkande 15,
7. beträffande *kredittiderna för skatten på malt- och läskedrycker*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2418 yrkande 1 e och bifaller propositionen i denna del,
8. beträffande *kredittiderna för övriga punktskatter m. m.*
att riksdagen bifaller propositionen i denna del,
9. beträffande *indexregleringen av skatteskalor m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1982/83:1202 yrkandena 1-3 och 1982/83:2432 yrkande 11 i denna del,
10. beträffande *förmögenhetsbeskattningen av kapital i företag*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2432 yrkande 11 i denna del,
11. beträffande *skattereduktion för aktieutdelning*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2432 yrkande 11 i denna del,
12. beträffande *bolagsskatten*
att riksdagen avslår motionerna 1982/83:2431 yrkande 12 och 1982/83:2435 yrkande 8,
13. beträffande *preliminär B-skatt*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2434,
14. beträffande *befrielse från löneavgift i vissa fall m. m.*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2432 yrkande 12,
15. beträffande *reduktion av egenavgiften*
att riksdagen avslår motionerna 1982/83:2428 och 1982/83:2431 yrkande 11 i denna del,
16. beträffande *mervärdeskatten*
att riksdagen avslår motionerna 1982/83:1648 och 1982/83:2141 yrkande 2,

17. beträffande *lagförslagen*

att riksdagen till följd av vad utskottet ovan anført och hemställt

dels antar de vid propositionen fogade förslagen till

a) lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt,

b) lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt,

c) lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt med de ändringarna att 5 § utgår ur förslaget och ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter *ikraftträdandet*. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 juni – den 6 juli 1983 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 juli 1983, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft *såvitt avser 14 §* den 1 juli 1983 och i övrigt den 1 november 1983.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter *utgången av juni månad 1983*. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 juni – den 6 juli 1983 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 juli 1983, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

dels avslår de vid propositionen fogade förslagen till

d) lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,

e) lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601),

f) lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon som icke är registrerade i riket,

dels antar följande

g) Förslag till

Lag om tillfällig höjning av den allmänna löneavgiften

Härigenom föreskrivs följande.

Allmän löneavgift skall, i stället för vad som sägs i 3 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift, utgå med tre procent av avgiftsunderlaget i fråga om

1. ersättningar enligt 1 § nyssnämnda lag som utges under perioden juli–december 1983 och

2. inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och som hänför sig till perioden juli–december 1983.

I fråga om beskattningsår som omfattar tid såväl före som efter utgången av juni månad 1983 eller såväl före som efter utgången av år 1983 skall – om den avgiftsskyldige inte visar annat – så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till perioden juli–december 1983 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under sistnämnda period och hela beskattningsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

Utskottet hemställer att ärendet behandlas efter en bordläggning.

Stockholm den 27 maj 1983

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s)*, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp), Anna Lindh (s) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer**Mom. 1 och 2 samt 17 i motsvarande del**

1. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 26 med "Finansutskottet framhåller" och slutar på s. 27 med "mot arbetslösheten" bort ha följande lydelse:

Efter regeringsskiftet 1982 har genomförts avsevärda skatteskärpningar. Dessa har gällt såväl inkomst- och kapitalskatterna som den indirekta beskattningen. Utskottet vill särskilt peka på devalveringens effekter för statsskatten, den 20-procentiga vinstskatten, de höjda löneskatterna, de försämrade förmånerna för bank- och aktiesparandet, de i vissa skikt mycket betydande höjningarna av förmögenhets-, arvs- och gåvoskatterna samt nya pålagor i form av bl. a. hyreshusavgift och särskild produktionsskatt på elkraft.

I nuläget borde enligt utskottets mening en allmän målsättning vara att underlätta produktiva investeringar, stimulera till arbete och sparsamhet, dämpa inflationen och öka den ekonomiska tillväxten. De redan beslutade skatteskärpningarna har rakt motsatt effekt, och påfrestningarna på ekonomin och sysselsättningen skulle öka avsevärt om också de nu aktuella förslagen från regeringen genomförs.

På grund av devalveringen och skattehöjningarna är inflationen i Sverige dubbelt så hög som i våra viktigaste konkurrentländer. Om Sverige höjer sina energipriser – och en höjning torde bli nödvändig om energiskatterna höjs – kommer skillnaderna i förhållande till konkurrentländerna att ytterligare öka med försämrad internationell konkurrenskraft som följd. Dessutom torde de betydande reallönesänkningar som är ett resultat av tidigare riksdagsbeslut bli ännu större. Höjda löneskatter, om ens tillfälliga, skulle få ännu allvarigare effekter.

Utskottet anser således – mot bakgrund av nuvarande samhällsekonomiska läge – att finansieringen av marginalskattelättnader, förstärkningen av ubåtsskyddet m. m. främst bör lösas genom besparingar och inte genom skattehöjningar. Detta innebär att utskottet inte kan biträda förslaget i propositionen om en höjning av energiskatterna. Som påpekas av moderaterna i finansutskottet kommer en sådan höjning endast att medföra en minskning av den privata efterfrågan och därmed av produktion och sysselsättning, med ytterligare utslagning av arbetskraft som följd. För i synnerhet den energointensiva industrin kommer höjda energiskatter att medföra stora konkurrenssnackdelar, särskilt som regeringen tydligen inte avser att ens för de mest utsatta branscherna lämna någon motsvarande kompensation.

Enligt utskottets mening bör vidare regeringen i höst återkomma med förslag innebärande en varaktig marginalskattesänkning, återinförd fullständig indexreglering samt slopad avdragsbegränsning och borttagande av den allmänna löneavgiften på sätt som förordas i den moderata partimotionen 2417.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till motion 2418.

dels att utskottets hemställan under mom. 1 e), 2 c) och 17 g) bort utgå samt att utskottet under mom. 1 a)–d), 2 a, 2 b och 17 i motsvarande del (17 c–f) bort hemställa
att riksdagen

a) med bifall till motion 1982/83:2418 yrkande 2 och med avslag på motion 1982/83:2435 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i fråga om skattepolitiken,

b) med avslag på motion 1982/83:2435 yrkande 3 och med bifall till motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i vad avser energiskatteuttaget, m. m., 1982/83:2431 yrkande 15, 1982/83:2432 yrkandena 4, 5, 6 och 1982/83:2435 yrkandena 4 och 5 samt med anledning av motionerna 1982/83:2431 yrkande 16 i denna del och 1982/83:2432 yrkande 3 avslår de vid propositionen såsom bilaga 1:9 förslag 3–6 fogade förslagen till skattehöjningar.

Finansieringen av arbetsmarknadspolitiska åtgärder (mom. 2 och 17)

2. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Björn Molin (fp) anför och hemställer:

Behövliga insatser inom arbetsmarknadspolitiken bör enligt vår mening inte finansieras genom skattehöjningar som ökar risken för en snabbare inflation. Av denna anledning avvisar vi tanken på att genomföra skattehöjningen på elektrisk kraft tidigare än vad som behövs för att finansiera det andra steget i inkomstskattereformen, dvs. den 1 januari 1984.

Av samma skäl kan vi inte medverka till att nu höja löneavgiften, ens tillfälligt. I propositionen framhåller finansministern att en höjd arbetsgivaravgift driver upp de totala lönekostnaderna, samtidigt som utrymmet för avtalsenliga löneökningar kraftigt inskränks. En annan nackdel som påpekas i propositionen är att sådana pålagor ensidigt belastar löntagarna och egenföretagarna och innebär ökade svårigheter för inte minst kommuner och landsting. Finansutskottet ger uttryck för samma uppfattning, och vi anser att regeringen och finansutskottet har gjort en riktig bedömning. Därtill kommer att en höjd löneavgift för det senare halvåret i år kraftigt rubbar förutsättningarna för de löneavtal som redan ingåtts. Vi finner det därför förvånande att utskottets socialdemokratiska majoritet trots allt valt att förorda denna finansieringsform. Det föreligger enligt vårt förmenande en stor risk för att den "tillfälliga" höjning som utskottet föreslår kommer att permanentas, om den väl införs.

Med den mer återhållsamma utgiftspolitik som förordas i centerns (2431) och folkpartiets (2432) motioner finns budgetutrymme för att finansiera de nödvändiga insatserna mot arbetslösheten utan att skattehöjningar behöver tillgripas. Utskottet anser också att skattehöjningar i nuvarande läge skulle motverka den önskade ekonomiska utvecklingen.

Med åberopande av det anförda hemställer vi

A. vid mom. 2 a och 17 i motsvarande del (17 c)

att riksdagen med bifall till motionerna 1982/83:2418 yrkande 1 i denna del, 1982/83:2431 yrkande 15 i denna del, 1982/83:2432

yrkande 3 i denna del samt med avslag på motion 1982/83:2435 yrkande 3 i denna del avslår propositionen i denna del, till följd varav ikraftträdandebestämmelserna i fråga om energiskattelagen erhåller följande såsom reservanternas förslag betecknade lydelse:

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft såvitt avser 14 § den 1 juli 1983 och i övrigt den 1 november 1983.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter utgången av juni månad 1983. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 juni – den 6 juli 1983 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 juli 1983, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft såvitt avser 14 § den 1 januari 1984 och i övrigt den 1 november 1983.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter utgången av år 1983. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 december 1983 – den 9 januari 1984 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 januari 1984, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

B. vid mom. 2 c, och 17 i motsvarande del (17 g)

att riksdagen avslår utskottets förslag om tillfällig höjning av löneavgiften.

Vissa regionalpolitiska frågor (mom. 6 b)

3. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Under de" och slutar med "och 2272" bort ha följande lydelse:

Moderata samlingspartiet har tidigare förordat att det skattepolitiska instrumentet utnyttjas i regionalpolitiken. Ett sätt att motverka kostnadsnackdelar för företag inom sysselsättningssvaga regioner är enligt utskottets mening att sänka eller helt ta bort den allmänna energiskatten på elkraft. Detta är enligt utskottets mening en åtgärd som är väl ägnad att skapa ett allmänt gynnsammare klimat för företagsamheten inom den berörda regionen med positiva effekter i form av ökad sysselsättning m. m.

Ett avskaffande av elenergiskatten bör genomföras för stödområde A, som i dag anses hårdast drabbat. Man undviker härigenom det paradoxala förhållandet att enskilda och företag tvingas ta på sig dyra oljetransportkost-

nader samtidigt som man har landets huvudsakliga elproduktion inom stödområdet. Ett borttagande av elenergiskatten inom stödområdet skulle utgöra en stimulans till ökade industriinvesteringar, ge bättre utvecklingsmöjligheter för energikrävande industrier och förbilliga energikostnaderna för hushållen. Inkomstbortfallet kan finansieras genom besparingar på annat håll i budgeten. På grund av det sagda tillstyrker utskottet motion 1595, varigenom även motionerna 1186 och 2272 blir i huvudsak tillgodosedda.

dels att utskottet under mom. 6 b bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1595 och med anledning av motionerna 1982/83:1186 och 1982/83:2272 yrkande 15 ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående en sänkning eller ett slopande av den allmänna energiskatten på elektrisk kraft inom stödområde A.

Kredittiden för skatten på malt- och läskedrycker (mom. 7 och 17)

4. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "motion 2418 i denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i princip ingenting att invända mot att staten vidtar s. k. kassahållningsåtgärder i syfte att ta bort omotiverade likviditets- och ränteförmåner för dem som skall göra inbetalningar till staten. När det gäller betalningsperioden för dryckesskatten på malt- och läskedrycker anser utskottet dock att man bör beakta bryggerinäringens invändning att en förkortning till 25 dagar skulle innebära att den skattskyldige i många fall blev tvungen att förskotta skatten. Utskottet delar de i motion 2417 framförda farhågorna för att framför allt landets mindre bryggeriföretag vid ett genomförande av förslaget skulle utsättas för en allvarlig likviditetspåfrestning. Utskottet tillstyrker därför motionen och avstyrker propositionen i denna del.

dels att utskottet under mom. 7 och 17 i motsvarande del bort hemställa

att riksdagen bifaller motion 1982/83:2418 yrkande 1 e) och avslår propositionen i denna del, till följd varav 12 § i det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt erhåller följande som reservanternas förslag betecknade lydelse:

Utskottets förslag

Reservanternas förslag

12 §

En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Den som är skattskyldig enligt 4 § skall till riksskatteverket lämna en deklaration för varje redovisningsperiod. Deklaration skall ha kommit in till riksskatteverket senast den tjugofemte i månaden efter redovisningsperioden.

En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Den som är skattskyldig enligt 4 § skall till riksskatteverket lämna en deklaration för varje redovisningsperiod. Deklaration från den som är skattskyldig för spritdrycker och vin skall ha kommit in till riksskatteverket senast den tjugofemte i månaden efter redovisningsperioden och från annan skattskyldig senast femte dagen i andra månaden efter redovisningsperioden.

Förmögenhetsbeskattningen i företag (mom. 10)

5. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrker motionen även i denna del" bort ha följande lydelse:

Företagsskattekommittén föreslog i ett i november 1981 avlämnat betänkande (Ds B 1981:13) att arbetande kapital i mindre och medelstora företag i princip skulle undantas från förmögenhetsbeskattning. Kommittén som undersökt olika beskattningsmodeller i syfte att bryta kapitalbeskattningens negativa effekter på näringslivet ansåg för sin del att den bästa lösningen för att tillgodose detta syfte var att från förmögenhetsskatt helt undanta arbetande kapital i mindre och medelstora företag. Kommittéförslaget godtog i princip av en majoritet av de remissinstanser som yttrade sig över förslaget.

När denna fråga prövades tidigare i år avvisades de då aktuella motionerna från m, c och fp med hänvisning bl. a. till att företagsskatteberedningen har i uppdrag att undersöka vad som kan göras för att underlätta familjeföretagens försörjning med riskkapital. Det bör framhållas att de mindre och medelstora företagen spelar en mycket stor roll i svensk ekonomi och sysselsätter ca 1,3 miljoner människor. Trots detta har den nuvarande regeringen vidtagit flera åtgärder som försämrar villkoren för dessa företag. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att denna utveckling bryts.

Utskottet anser i likhet med företagsskattekommittén att arbetande kapital i mindre och medelstora företag utgör en väsentlig förutsättning för svenskt näringsliv och att sådant kapital därför bör undantas från förmögenhetsskatt. Utskottet tillstyrker således det i motionen framställda kravet om

förslag från regeringen av innebörd att förmögenhetsskatten på arbetande kapital i mindre och medelstora företag slopas.

dels att utskottet under mom. 10 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2432 yrkande 11 i denna del begär förslag från regeringen av innebörd att förmögenhetsbeskattningen slopas för arbetande kapital i mindre och medelstora företag.

Skattereduktion för aktieutdelning (mom. 11)

6. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande i sista stycket på s. 30 som börjar med "Liknande yrkanden" och slutar med "utskottet motionen även i denna del" bort ha följande lydelse:

Den särskilda skattereduktionen för aktieutdelning har, liksom bank- och aktiesparandet, otvivelaktigt haft en positiv inverkan på sparandet och på näringslivets möjligheter att anskaffa riskvilligt kapital. I höstas slopades skattereduktionen för aktieutdelning och minskades förmånerna för bank- och aktiesparandet. Dessutom infördes särskilda regler om skyldighet för aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker att betala in en del av vinsterna på räntelösa konton i riksbanken. I vår har riksdagen beslutat belasta företagen ytterligare med en 20-procentig vinstskatt.

Skattereduktionen för aktieutdelning tillkom för att lindra dubbelbeskattningen av aktieutdelning. I en situation då det måste anses angeläget att skapa gynnsamma förutsättningar särskilt för konkurrensutsatta sektorer av svensk industri förefaller det utskottet föga välbetänkt att vidta åtgärder som motverkar detta syfte. Utskottet anser därför att rätten till skattereduktion för aktieutdelning bör återinföras och tillstyrker följaktligen bifall till motion 2432 i denna del.

dels att utskottet under mom. 11 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2432 yrkande 11 i denna del antar följande

Förslag till

Lag om skattereduktion för aktieutdelning

Härigenom föreskrivs följande

1 § Skattereduktion för aktieutdelning medges fysiska personer och dödsbon enligt bestämmelserna i denna lag.

2 § Med aktieutdelning avses i denna lag utdelning i pengar som utgår på

1. aktie i svenskt aktiebolag, om aktien vid den tidpunkt då utdelningen blir tillgänglig för lyftning är inregistrerad vid Stockholms fondbörs,

2. andel i svensk aktiefond, om fonden vid ingången av det år då utdelningen blir tillgänglig för lyftning till minst två tredjedelar består av vid Stockholms fondbörs inregistrerade aktier i svenska aktiebolag.

3 § Aktieutdelning medför rätt till skattereduktion endast om

1. utdelningen utgör intäkt av kapital för den skattskyldige och

2. denne är skattskyldig för utdelningen enligt 53 § kommunalskattelagen (1928:370) och 6 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

En delägare i ett handelsbolag eller i ett dödsbo, som i beskattningshänseende behandlas som ett handelsbolag, har inte rätt till skattereduktion för utdelning som har uppburits av bolaget eller boet.

4 § Underlag för beräkning av skattereduktion är summan av de aktieutdelningar som har blivit tillgängliga för lyftning under beskattningsåret, dock högst 7 500 kronor. I fråga om makar gäller att underlaget för den ena maken får överstiga 7 500 kronor i samma mån som den andra makens underlag understiger detta belopp.

Underlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

5 § Skattereduktion för aktieutdelning uppgår till 30 procent av underlaget.

6 § I fråga om skattereduktion för aktieutdelning tillämpas 2 § 4 mom. femte och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). Skattereduktion för aktieutdelning skall tillgodoräknas den skattskyldige före skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att erlagga sjömansskatt och har denna nedsatts enligt 12 § 4 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt på grund av bestämmelserna i denna lag, skall reduktionsbeloppet minskas med det belopp varmed nedsättning har skett.

7 § Bestämmelserna i denna lag om makar tillämpas på skattskyldiga som taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången i fråga om utdelning som tas till beskattning vid 1984 års taxering.

Preliminär B-skatt (mom. 13)

7. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Som framgår" och slutar med "motion 2434" bort ha följande lydelse:

Preliminär B-skatt utgick t. o. m. 1982 i regel med ett belopp som motsvarade den slutliga skatt som den skattskyldige debiterats för inkomster som han haft två år tidigare. Hösten 1982 beslutade riksdagen – utan föregående remissbehandling och trots motstånd från borgerligt håll – att B-skatt fr. o. m. 1983 skulle tas ut med 120 % av den slutliga skatten föregående år. Beslutet var olyckligt bl. a. därför att företagen och egenföretagarna inte haft den inkomstutveckling som hittills gällt för flertalet löntagare. Den beskattningsbara inkomsten kommer dessutom att kraftigt begränsas genom ökade pålagor på näringslivet, bl. a. höjda arbetsgivaravgifter och höjd löneskatt.

Den nya lagstiftningen betyder att man förväntar sig en årlig inflation på 10 %. En lagstiftning med denna innebörd bör självfallet inte accepteras. Därtill kommer att regeringen för 1984 förväntar sig en inflation på endast 4 % och att företagens reala vinster således inte kan förväntas öka i nämnvärd utsträckning. Fr. o. m. 1984 bör enligt vår uppfattning en återgång ske till tidigare regler för uppbörd av preliminär B-skatt. Utskottet tillstyrker således motion 2434.

dels att utskottet under mom. 13 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2434 antar följande

Förslag till**Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)**

Härigenom föreskrivs att orden "120 procent" i 13 § första stycket uppbördslagen (1953:272) skall utgå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för uppbördsåret 1984/85.

Befrielse från löneavgift i vissa fall (mom. 14)

8. Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "aktuella förslagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att genomföra lättnader i de avgifter som hänförs till nyanställda ungdomar och

nyföretagande. De avvägningar som motionärerna förordat synes enligt utskottet rimliga. Då den lagtekniska utformningen av förslagen kräver en viss bearbetning bör riksdagen hos regeringen hemställa om förslag till lagändringar i enlighet med vad som anförts i motionen. Åtgärderna bör likväl kunna gälla retroaktivt från den 1 juli 1983. Detta bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottet under mom. 14 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2432 yrkande 12 hos regeringen begär förslag om sådana ändringar i reglerna om socialförsäkringsavgifter och löneavgift att avgiftsbefrielse lämnas i fråga om nyanställd ungdom och nyföretagande i den utsträckning som anges i motionen.

Mervärdeskatten (mom. 16)

9. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Björn Molin (fp) anser att den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "utskottet motionerna" bort ha följande lydelse:

Riksdagen har tidigare avslagit yrkanden från c och fp om en återgång till de besparingar som beslutades under mittenregeringen. De från samma håll yrkade sänkningarna av mervärdeskatten har varit kopplade till dessa besparingar. I och med riksdagens beslut om besparingarna har förutsättningarna för att sänka mervärdeskatten förändrats. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att nu tillstyrka en sänkning av mervärdeskatten. Utskottet avstyrker motionerna.

Särskilda yttranden

Vid mom. 1

1. Björn Molin (fp):

Folkpartiet vidhåller den vid flera tillfällen redovisade uppfattningen, att marginalskattereformens alla steg skall finansieras. Det nu mycket höga budgetunderskottet talar ytterligare för denna uppfattning. Det vore i nuvarande läge olyckligt om denna finansiering skedde i form av en höjning av arbetsgivaravgiften, vilket får negativa konsekvenser för bl. a. sysselsättningen. En höjning av vissa energiskatter är att föredra framför en höjning av arbetsgivaravgifterna.

Vi har därför tillstyrkt regeringens förslag om en höjning av skatten på el och olja från årsskiftet 1983-1984. Vi är därutöver beredda att tidigarelägga höjningen till den 1 november 1983 för att ge utrymme för en utökning av försvarsramen i syfte att förstärka ubåtskyddskapaciteten.

Därmed har huvuddelen av marginalskattereformens andra steg finansierats. Återstående finansieringsbehov om ca 600 milj. kr. bör täckas genom

besparingar på statsbudgetens utgiftssida. Vi anser det fullt möjligt att redan nu besluta om finansieringen av marginalskattereformens andra steg och om dessa besparingar. Några ytterligare punktskattchöjningar behövs inte, och den av socialdemokraterna och vpk genomdrivna tillfälliga arbetsgivaravgiftshöjningen bör upphävas vid årsskiftet.

Vid mom. 2

2. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m):

Som framgår av reservation 1 kan vi inte gå med på den höjning av löneavgiften som utskottet förordar. Under utskottsbehandlingen föreslog vi tvärtom att löneavgiften skulle slopas fr. o. m. den 1 juli 1983. Skälen för vårt yrkande i detta avseende är desamma som de regeringen och finansutskottet ansett tala mot en höjning av arbetsgivaravgiften. Vårt yrkande har avvisats av utskottets majoritet, och vi har inte själva möjlighet att nu ta initiativ till att denna för företagen betungande skatt slopas.

Vid mom. 3

3. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m):

När det gäller skatt på inhemska bränslen och kol förutsätter utskottet att c-kravet i motion 2431 i stort kommer att tillgodoses i en framtida proposition om energiskatten.

Vi anser att man bör avvakta en sådan proposition innan ställning tas till hur beskattningen skall utformas.

Vid mom. 9

4. Björn Molin (fp):

Folkpartiets uppfattning är att skatteskalorna skall bestämmas med hänsyn tagen till inflationens utveckling. De skalor som riksdagen fastställt för 1984 och 1985 bygger på antagandet att statsmakterna skall lyckas begränsa inflationen till drygt 5 % per år.

Vi misstror regeringens möjligheter att med nuvarande inriktning av den ekonomiska politiken nå fram till en så låg inflationstakt. Folkpartiet har i motion 1982/83:2432 i anledning av regeringens kompletteringsproposition uttalat farhågor för en väsentligt högre inflationstakt än vad regeringen antagit. Vi anser därför att regelsystemet för den statliga inkomstkatten även framdeles skall innehålla ett inflationsskydd.

Utskottet har stannat för att hänskjuta ett antal yrkanden om skatteskalans utformning för 1984 till hösten. Inflationstakten från augusti 1982 till augusti 1983 kommer då att vara känd. Därmed kan riksdagen också med

hänsynstagande till den faktiska inflationsutvecklingen fastställa basenheten för 1984.

Vid mom. 14 och 15

5. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Trocdsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m):

I motion 2432 (fp) krävs bl. a. att den allmänna löneavgiften slopas för ungdomar som nyanställs fr. o. m. den 1 juli 1983 samt att nyföretagande befrias från den allmänna löneavgiften.

I två c-motioner, 2428 och 2431, föreslås att egenavgift för företagare skall reduceras med 2 % av ett avgiftsunderlag på högst 50 000 kr.

Vi har tidigare krävt ett totalt slopande av den allmänna löneavgiften, och utskottet har nu avslagit ett moderat förslag om utskottsinitiativ innebärande att den allmänna löneavgiften slopas från den 1 juli 1983. Vid bifall till vårt förslag skulle kraven i fp- och c-motionerna ha tillgodosetts.

Vid mom. 15

6. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c):

Vi har vid flera tillfällen påtalat angelägenheten av att ett fribelopp vid beräkningen av egenavgifter för egenföretagare snarast införs. Inte minst mot bakgrund av att ett schablonavdrag införts för löntagare är det ur rättvisesynpunkt viktigt att denna reform genomförs.

Vi vill även erinra om att de inkomster som för en egenföretagare beläggs med löneavgift till en del består av avkastning på i företaget bundet kapital. Denna kapitalinkomst beläggs således med högre skatt än övriga inkomster av denna typ, trots att det är fråga om i hög grad riskvilligt kapital. Detta utgör ett ytterligare viktigt skäl för införandet av ett fribelopp såsom föreslagits i motionerna 2428 av Rolf Rämngård m. fl. (c) och 2431 av Karin Söder m. fl. (c).

Vi förutsätter att regeringen snarast kan förelägga riksdagen ett förslag om fribelopp. Det är av stor betydelse att detta kan träda i kraft fr. o. m. 1984.

Finansutskottets yttrande*Bilaga***1982/83:7 y**

över proposition 1982/83:150 (kompletteringspropositionen) i vad avser bilaga 1 momenten 10–15 vissa ändringar i skattelagstiftningen

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har den 26 april 1983 beslutat bereda finansutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1982/83:150 (kompletteringspropositionen) i vad avser bilaga 1 momenten 10–15 i hemställan jämte motioner.

Utskottet behandlar i detta yttrande frågorna om

- finansiering av skattereformens andra steg år 1984,
- regeringens förslag till finansiering av de arbetsmarknadspolitiska insatserna,
- förslagen angående kortare kredittider för vissa punktskatter.

Regeringens ekonomiska politik

Regeringen redovisar i kompletteringspropositionen det andra steg i den ekonomiska politik regeringen inledde i höstas, som innebar en kombination av expansiva och åtstramande åtgärder som utgjorde kärnan i vad som kallades den *tredje vägen*, att vi både skall arbeta och spara oss ur krisen.

Genom *devalveringen* i oktober 1982 förbättrades den konkurrensutsatta sektorns konkurrenskraft. Under hösten beslutade riksdagen om ett *investeringsprogram* omfattande energiförsörjningen, byggsektorn och transportväsendet. Med dessa åtgärder skapades förutsättningarna för att bryta den nedåtgående utvecklingen. Genom konkurrensförbättringen stimuleras efterfrågan på svenska produkter både på exportmarknaderna och på hemmamarknaden samtidigt som den inhemska efterfrågan hålls tillbaka. Det innebär att investeringar, produktion och sysselsättning stimuleras medan konsumtionen hålls tillbaka. De vidtagna åtgärderna får efter hand effekter på sysselsättningen. För att också nå omedelbara effekter och minska en växande arbetslöshet har regeringen föreslagit omfattande arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Regeringen har med sin politik visat att sysselsättningen prioriteras.

Genom en mycket *stram budgetbehandling* har regeringen bidragit till att efterfrågan från hemmamarknaden hålls tillbaka. Budgetunderskottet beräknas bli ungefär oförändrat nästa budgetår jämfört med under innevarande år.

Dessa åtgärder följs nu upp i kompletteringspropositionen genom åtgärderna för att dämpa inflationens tillväxt och begränsa tillväxten i

statsutgifterna. Det framstår som ett oavvisligt krav för att komma till rätta med obalanserna i vår ekonomi att budgetunderskottets tillväxt begränsas.

Utskottet kommer i sitt betänkande 1982/83:50 att närmare utveckla sin syn på regeringens förslag och den ekonomiska utvecklingen. Utskottet vill emellertid i detta sammanhang slå fast följande huvudpunkter i en politik som skall kunna leda till att minska obalanserna i samhällsekonomin.

Det är nödvändigt att *devalveringens konkurrensförbättrande effekter* tillvaratas genom att kostnadsutvecklingen hålls tillbaka.

Omsorgen om sysselsättningen nödvändiggör vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Kostnaden härför måste bäras av alla, dvs. åtgärderna måste finansieras så att inte budgeten försvagas, vilket på sikt skulle kunna undergräva de sysselsättningspolitiska strävandena.

Ett nödvändigt krav för att komma till rätta med obalanserna i den svenska ekonomin är att *budgetunderskottets tillväxt begränsas*.

Med utgångspunkt i dessa ställningstaganden övergår utskottet till att redovisa sin syn på de framlagda skatteförslagen i kompletteringspropositionen och de i samband därmed väckta motionerna.

Skattereformens andra steg år 1984

Den reformering av inkomstbeskattningen som beslutades av riksdagen våren 1982 utgör ett centralt inslag i en ekonomisk politik för att återvinna balansen i den svenska ekonomin. Reformen innebär en sänkning av marginalskatterna samtidigt som effekterna av avdragsrätten för underskottsavdragen begränsas. I samband med riksdagsbeslutet 1982 bestämdes den årliga uppräkningsgraden av den s. k. basenheten för åren 1983, 1984 och 1985. Reformen totalfinansieras och genomförs i tre ungefär lika stora etapper. Första etappen 1983 finansierades genom att en allmän löneavgift om 2 % infördes.

Finansutskottet uttalade inför riksdagsbeslutet (FiU 1981/82:6 y) att det är en styrka om en skattereform av den aktuella omfattningen kan genomföras med stöd av en bred parlamentarisk majoritet. Saknas detta stöd är det stor risk, anförde utskottet, att reformen förlorar i trovärdighet och inte får den avsedda ekonomiska stimulanseffekten. Hushåll och företag vågar då inte utgå från att de nya reglerna verkligen skall bli bestående. Utskottet ansåg det vidare värdefullt att skattepolitiken lades fast för flera år framöver. Det är en förutsättning för att hushållen skall kunna planera sin ekonomi och agera på ett rationellt sätt. Utskottet erinrade i sammanhanget om att reformens uppläggning förutsätter att såväl finansieringen som effekterna av marginalskattesänkningen beaktas i avtalsförhandlingarna på arbetsmarknaden. Även i detta avseende torde förutsättningarna bli gynnsammare genom att bred förankring kunnat uppnås, anförde utskottet.

Beträffande finansieringen skrev utskottet att det för centern, folkpartiet och socialdemokraterna hela tiden har stått klart att skattereformen i sin helhet måste finansieras på så sätt att budgetsaldot inte försämrats till följd härav. I principöverenskommelsen från 1981 angavs att detta skulle ske genom en höjning av arbetsgivaravgiften eller genom införande av en vidare produktionsfaktorskatt. Kostnaden för reformens första steg täcktes genom att en allmän löneavgift om 2 % infördes 1983.

Denna huvudlinje kvarstår alltså som ett finansieringsalternativ.

Beträffande finansieringen av reformens andra steg för år 1984 återkommer nu regeringen i kompletteringspropositionen. Ett centralt inslag i den framtida ekonomiska politiken är åtgärderna mot inflationen. Regeringen anför att när det gäller den inhemska inflationsprocessen har betydelsefulla steg i riktning mot en lägre inflationstakt tagits i årets avtalsrörelse. Avtalen innebär bl. a. att lönekostnaderna under 1984 i avsevärt lägre omfattning än under tidigare år kommer att belastas av s. k. överhäng.

Det gäller nu att fortsätta på den inslagna vägen och ytterligare hålla tillbaka kostnadsökningen under kommande år. Finansieringen av skattereformens andra steg – som gäller 1984 – kan i detta sammanhang spela en betydelsefull roll. En höjd arbetsgivaravgift i enlighet med överenskommelsen år 1981 skulle innebära en lönekostnadsstegring med åtminstone 1,5 %.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det andra steget i skattereformen i stället finansieras genom att energiskatterna höjs. Regeringen föreslår således att bensinskatten höjs med 30 öre per liter, att skatten på eldningsolja höjs med 120 kr. per m³, samt att elskatten höjs med 1,2 öre per kWh. Även kilometerskatten bör höjas. Helårseffekterna av detta blir en budgetförstärkning med ca 3,6 miljarder kronor, varvid hänsyn tagits till vissa energipolitiskt motiverade åtgärder.

I partimotionerna från centern (2431) och folkpartiet (2432) står man alltså kvar vid att skattereformens andra steg skall genomföras och att det bör finansieras.

I *motion 2435* (vpk) yrkas att skatteöverenskommelsen avseende 1984 rivs upp, dvs. att marginalskattesänkningen inte genomförs som planerat. Mot bakgrund av vad utskottet redovisat om behovet att reformera skattesystemet och med den breda parlamentariska enighet som råder beträffande detta anser utskottet att reformens andra steg 1984 bör genomföras. Utskottet avstyrker således från sina utgångspunkter motsvarande yrkanden i *motion 2435* (vpk). Detta innebär också att utskottet för sin del inte kan tillstyrka vad som anförs i *motion 2418* (m) om inriktning av skattepolitiken.

I *motionerna 2431* (c) och *2432* (fp) anser man att regeringens förslag att avstå från att höja löneavgiften eller införa proms och i stället höja energiskatten på olja och elkraft för att finansiera skattereformens andra etapp är en bättre dellösning av finansieringsfrågan. Regeringens förslag till finansiering av återstoden är man dock tveksam inför. Från centerpartiets

sida kan man inte acceptera förslagen att höja kilometerskatten eller skatten på bensin. Man föreslår i stället att man finansierar återstoden av reformkostnaden genom att slopa avdragsrätten för fackföreningsavgifter. Folkpartiet menar att skillnaden mellan vad höjda skatter på olja och elkraft ger och vad kostnaden för reformen uppgår till bör finansieras genom besparingar. Dessutom menar man att man inte behöver finansiera den del av reformens andra etapp, som innebär sänkt marginalskatt med en procentenhet i intervallen mellan 8 och 12 basenheter och som riksdagen hösten 1982 beslutade skulle genomföras redan i samband med reformens första etapp år 1983. Denna del av reformen finansierades emellertid inte år 1983.

I motion 2432 (fp) föreslås också en justering av basenheten för inkomstskatteskalen redan 1984. Kostnaden för denna åtgärd föreslås delvis finansierad genom att avdragsrätten för fackföreningsavgiften slopas. Även i motion 2431 (c) aviseras ett eventuellt förslag om höjning av basenheten med 200 kr.

Utskottet vill med anledning av förslagen i propositionen och motionerna angående finansiering av skattereformens andra steg år 1984 anföra följande.

Utskottet anser, liksom våren 1982, att det är viktigt att skattepolitiken, liksom politiken i övrigt, utformas med ett så brett parlamentariskt underlag som möjligt. Det är förutsättningen för att enskilda och näringsliv skall kunna få stabila spelregler i fråga om lagar, skatter och avgifter.

Utskottet ser därför med oro på den splittrade bild som framträder mellan propositionen och motionerna beträffande genomförandet av den andra etappen av skattereformeringen. Det vore värdefullt – inte minst för tilltron till möjligheten att klara landet ur den ekonomiska krisen – om ett brett parlamentariskt underlag kunde skapas för de åtgärder som måste vidtas.

Utifrån det statsfinansiella läget och den inriktning som den ekonomiska politiken bör ha ter det sig enligt utskottets mening absolut nödvändigt att genomförandet av skattereformens andra steg totalfinansieras. Det statsfinansiella läget har inte förbättrats sedan riksdagen beslutade om skattereformen, även om de allmänna ekonomiska utsikterna ser ljusare ut nu än för ett år sedan. En ofinansierad inkomstskattesänkning av den nu aktuella omfattningen skulle kunna urholka syftet med devalveringen, nämligen att stärka näringslivets konkurrenskraft och omfördela resurserna till den konkurrensutsatta sektorn. Den ökade efterfrågan som skulle bli följden skulle omedelbart leda till en ökad import och försämra utrikesbalansen.

Enligt utskottets mening bör också den del av skattereformeringen som genomfördes redan 1983, sänkningen av marginalskatten med en procentenhet i intervallen från 8 till 12 basenheter, som beräknas kosta ca 750 milj. kr. finansieras år 1984 som ursprungligen planerades. En motsvarande inkomstförstärkning är således nödvändig och får anses vara en förutsättning för skatteöverenskommelsen 1981. Enligt utskottets mening uppgår således

finansieringsbehovet år 1984 till 3,6 miljarder kronor.

Beträffande finansieringssättet anser utskottet i likhet med regeringen, centerpartiet och folkpartiet att en finansiering av skattereformen 1984 med höjda energiskatter i stället för höjd löneavgift är att föredra. Utskottet ser flera fördelar med denna ändrade finansiering. Genom att löneavgiften inte höjs blir dels de totala ökningarna av arbetskraftskostnaderna mindre, dels så skapar det ett utrymme för att i avtalsförhandlingarna också ge utfallet en fördelningspolitiskt acceptabel profil. För kommuner och landsting innebär det avsevärda lättnader om inte löneavgiften höjs. Möjligheterna till viss expansion och sysselsättningsökning 1984 bör därigenom öka väsentligt.

Utskottet ställer sig mot bakgrund av de fallande internationella oljepri- serna positivt till att energiskatterna höjs på olja. Härigenom bibehålls det starka intresset för oljeersättning och energisparande. Detta bidrar till att på sikt minska vårt oljeberoende och förbättra vår bytesbalans. För att skapa konkurrensneutralitet mellan energislagen tillstyrker utskottet också att elskatten höjs, som regeringen föreslagit. Med dessa förslag till höjningar beräknas statsinkomsterna öka med 2,2 miljarder kronor räknat för helår.

Av skattereformens kostnader för helåret återstår således att finansiera ca 1,4 miljarder kronor. Regeringen föreslår höjd kilometerskatt och höjd skatt på bensin. I motion 2431 (c) föreslås i stället att avdragsrätten för fackföreningsavgifter slopas och i motion 2432 (fp) föreslås som alternativ att besparingar görs.

Avdragsrätten för fackföreningsavgifter infördes 1983 som ett led i strävandena att underlätta för parterna på arbetsmarknaden att träffa avtal på en ansvarsfull nivå. Genom avdragsrätten skapades en beskattningsmäs- sig likställighet mellan arbetstagarnas och arbetsgivarnas organisationsavgif- ter. Enligt vad som nu kan utläsas tycks också avtalen ha slutits på en ansvarsfull nivå. Utskottet ser det därför inte som en lämplig åtgärd att inför 1984 nu avskaffa denna avdragsrätt. Utskottet avstyrker därför från sina utgångspunkter en sådan delfinansiering av skattereformen år 1984.

Förslagen i motion 2432 (fp) innebär enligt utskottets mening att man frånträder överenskommelsen om reformering av skattesystemet redan för 1984 såväl vad gäller innehållet som finansieringen. Den i samband med riksdagsbeslutet om skattereformen uttalade principen, att skatteomlägg- ningen skall totalfinansieras, måste fullföljas. Därvid är det uteslutet att blanda in skilda slag av besparingar varom enighet inte råder. Utgiftsbe- gränsningar av detta slag bör prövas i ett budgetpolitiskt sammanhang, varvid de fördelningspolitiska effekterna kan ses i ett vidare sammanhang och inte kopplas till skatteomläggningen.

De förslag som framläggs i motion 2431 (c) överensstämmer inte i särskilt stor utsträckning med förslagen i motion 2432 (fp). I motion 2431 (c) ligger tyngdpunkten i besparingsförslagen på engångsåtgärder medan i motion 2432 (fp) föreslås nedskärningar av livsmedelssubventioner, hyresrabatter

och statsbidragen till kommunerna.

Mot denna bakgrund anser utskottet att en delfinansiering av skattereformen 1984 med höjd bensen- och kilometerskatt är att föredra framför andra finansieringsalternativ. Bensinpriserna har sänkts kraftigt sedan hösten 1982. En höjning av skatten skulle därför kunna genomföras utan att prisnivån över en längre period drevs upp. De sänkta olje- och bensinpriserna leder till ökad konsumtion, vilket leder till belastning av utrikeshandeln. Utskottet konstaterar att Sverige f. n. tillhör de länder som har de lägsta bensinpriserna i Europa omräknat i svensk valuta. Våra nordiska grannländer har priser som överstiger det svenska literpriset med 90 öre – 110 öre. Utskottet vill med skärpa betona att Sverige med sina betydande bytesbalansproblem inte i längden kan bibehålla Europas nästan lägsta bensinpriser. Höjningen av bensinskatterna som regeringen föreslagit motsvarar endast den sänkning som ägt rum sedan hösten 1982. En höjning av bensinskatten är helt i linje med de energipolitiska ställningstaganden som utskottet vill stödja. Med det anförda vill utskottet framhålla att det inte föreligger några sakliga skäl, vare sig statsfinansiella, stabiliseringspolitiska, skattepolitiska eller energipolitiska, för att motsätta sig regeringens förslag att finansiera skatteomläggningen genom en väl avvägd höjning av energiskatten.

Utskottet anser, som framgått, att det är absolut nödvändigt att finansiera skattereformen år 1984. Skulle skatteutskottet för sin del finna att en höjning av bensinskatten inte vore lämplig måste andra finansieringsvägar anvisas. Med hänsyn till vad utskottet anför tidigare om breda överenskommelser och behovet av stabila spelregler för hushåll och näringsliv anser utskottet att därvid får mellan de parter som avtalat om skattereformeringen prövas att antingen reducera den redan beslutade skattesänkningen för 1984 eller tillämpa den ursprungligen överenskomna finansieringsvägen medelst arbetsgivaravgift eller proms. En höjd arbetsgivaravgift den 1 januari 1984 är ett sämre alternativ, eftersom den gör det avsevärt svårare att klara det inflationsmål om 4 % som uppsatts i kompletteringspropositionen.

Det bör i sammanhanget uppmärksammas att om full effekt på statsbudgeten av höjda energiskatter skall uppkomma under år 1984 måste höjningarna träda i kraft redan under hösten 1983. Detta synsätt har varit vägledande vid tidigare höjningar av energiskatterna.

Finansieringen av de arbetsmarknadspolitiska insatserna för 1983/84

I proposition 150 föreslås omfattande arbetsmarknadspolitiska insatser för att motverka en ytterligare stegring av arbetslösheten (bil. 2 och 3). De sammanlagda kostnaderna härför uppgår till ca 2 750 milj. kr. budgetåret 1983/84. För dessa åtgärder har ca 1 miljard kronor avsatts under posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto. Det betyder att för att budgetunderskottet inte skall försämrats ytterligare utöver vad som framgår

av det reviderade budgetförslaget måste återstoden finansieras på annat sätt. För att finansiera dessa insatser föreslås i propositionen att de höjningar som regeringen föreslagit för finansiering av skattereformen tidigareläggs från den 1 januari 1984 till den 1 juli 1983. Därigenom förstärks statsinkomsterna med 1 870 milj. kr. budgetåret 1983/84.

Denna finansiering tillbakavisas helt i motionerna 2418 (m), 2431 (c) och 2432 (fp). I den mån man godtar förslagen till utgiftsökningar menar man att man genom besparingsåtgärder kan bereda utrymme för dessa.

I motion 2435 (vpk) accepteras höjningen av skatten på elkraft. Detta skulle ge drygt 400 milj. kr. för budgetåret. Därutöver föreslås andra finansieringskällor, som utökad el-skatt för industriföretag (motsv. ca 200 milj. kr.), omsättningsskatt på börshandeln, utlandsinvesteringsavgift och en särskild värnskatt, utformad som exempelvis en engångsskatt på stora förmögenheter.

Eftersom man i *motion 2418* (m) i huvudsak avvisar regeringens förslag till arbetsmarknadspolitiska åtgärder ser man sig inte heller ha anledning att acceptera regeringens förslag till finansiering. Utskottet anser att det är angeläget att vidta de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen föreslår. Motiven härför utvecklar utskottet i betänkande 1982/83:50. Mot den bakgrunden ser inte utskottet någon anledning att i detta sammanhang närmare gå in på motionärernas ställningstagande till förslagen om höjda energiskatter från den 1 juli 1983.

I *motion 2431* (c) godtas i huvudsak regeringens förslag till arbetsmarknadspolitiska åtgärder. För finansieringen hänvisar man till att man framlagt omfattande förslag till besparingar. Som utskottet redovisar närmare i betänkande 1982/83:50 utgör dessa besparingar i allt väsentligt en teknisk budgetavlastning på så sätt att en del av den utlåningsverksamhet som staten bedriver föreslås ske vid sidan av budgeten. Om denna utlåning även i framtiden skall ske på särskilda villkor vid sidan av budgeten, skapar inte en sådan överflyttning ett ökat utrymme för finansiering av budgetunderskottet. Någon reell besparing görs i det fallet inte.

Återstoden av motionärernas förslag till besparingar är av engångskaraktär, varav flera är under övervägande inom regeringskansliet, vilket redan framgår av kompletteringspropositionen. De har en helt annan ekonomisk effekt än höjda energiskatter, som ju innebär en solidarisk medverkan från enskilda individer för att ge arbete åt de arbetslösa. Likviditetsindragningar har en helt annan innebörd. De kan under inga förhållanden genomföras så att de träder i kraft redan i höst.

Frånsett dessa förslag leder motionärernas budgetalternativ till ungefär samma budgetsaldo som regeringens. Beaktar man dessutom att motionärerna inte accepterar de energiskattehöjningar regeringen föreslagit resulterar motionärernas budgetalternativ i ett större underskott än vad regeringen räknar med. Inkomstbortfallet budgetåret 1983/84 torde ligga i storleksord-

ningen 2,2 miljarder kronor. Utskottet kan mot denna bakgrund inte tillstyrka det budgetalternativ motionärerna företräder.

I *motion 2432* (fp) föreslås arbetsmarknadspolitiska åtgärder med en annan inriktning än vad regeringen föreslår. Den totala omslutningen blir emellertid av ungefär samma storleksordning som enligt regeringens förslag. Sammantaget leder motionärernas budgetalternativ till ett lägre underskott än vad regeringen beräknar. En stor del av åtgärderna för återhållsamhet i den offentliga sektorn läggs emellertid på kommunerna. Utskottet har redan i sitt betänkande 1982/83:45 avstyrkt dessa åtgärder. Likaså har riksdagen tidigare avvisat motionärernas förslag till besparingar inom sjukförsäkringen, arbetslöshetsförsäkringen, ändrad beräkning av basbelopp samt vad gäller statsbidragen för den kommunala barnomsorgen.

Av motionärernas besparingsförslag återstår då endast nedtrappningen av livsmedelssubventionerna och slopande av hyresrabatter. Enligt utskottets mening är det fördelningspolitiskt oacceptabelt att på detta sätt finansiera arbetsmarknadspolitiska insatser med nedskärningar som ensidigt gäller transfereringar till de ekonomiskt sämst ställda grupperna i samhället.

Utskottets slutsats leder till att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna måste finansieras med höjda energiskatter.

Förslagen till skattehöjningar i *motion 2435* (vpk) är alla av den arten att de inte kan införas inom erforderlig tid. Även om utskottet mot bakgrund av de stegrade omsättningssiffrorna på börshandeln kan ha viss förståelse för tanken att avgiftsbelägga denna handel, måste utskottet konstatera att skatteförslagen i motionen skulle riskera få negativa verkningar i form av bl. a. minskade nyemissioner och under alla omständigheter kräva omfattande utredningsarbete innan de kan genomföras. Den nivå som angetts – 10 % – saknar enligt utskottets mening all realism.

Mot denna bakgrund finner utskottet att förslaget att höja energiskatterna redan från den 1 juli 1983 från utskottets utgångspunkter framstår som den lämpligaste åtgärden för att finansiera de arbetsmarknadspolitiska insatserna.

Skulle skatteutskottet vid sin beredning av skatteförslagen finna att denna höjning eller tidigareläggning inte är lämplig, måste enligt utskottets mening andra finansieringskällor tillgripas. I annat fall blir det finansiella utrymmet för arbetsmarknadspolitiska insatser allvarligt reducerat. Det är enligt utskottets mening oacceptabelt att låta även aldrig så välmotiverade arbetsmarknadspolitiska insatser i nuvarande statsfinansiella läge få leda till ett ytterligare ökat budgetunderskott.

Kortare kredittid för vissa punktskatter

Utskottet har vid flera tillfällen uttalat att en förbättrad kassahållning kan ge väsentliga bidrag i arbetet med att sanera statsfinanserna. De mest spektakulära effekterna är visserligen av engångskaraktär men därigenom minskar upplåningsbehovet och leder till att räntekostnaderna i framtiden blir lägre. Utskottet har i betänkande 1982/83:35 närmare redovisat sin syn på hur dessa åtgärder påverkar staten, företagen och kreditmarknaden.

De nu föreliggande förslagen i kompletteringspropositionen innebär en engångsförstärkning med 1,4 miljarder kronor och minskade räntekostnader med 100 milj. kr.

I motion 2418 (m) yrkas avslag vad gäller förslagen om kortare kredittid för skatt på malt- och läskedrycker. Enligt utskottets mening är det värdefullt att redovisningsperioderna och betalningsfristerna görs enhetliga för samtliga punktskatter. Avvikelser skapar administrativa svårigheter och försvårar överblickbarheten i uppbördssystemet. Dessutom kan snedvridande effekter uppstå mellan olika sektorer och mellan importörer och producenter.

Utskottet avstyrker för sin del bifall till motion 2418 och tillstyrker propositionens förslag.

Stockholm den 24 maj 1983

På finansutskottets vägnar

ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Rolf Wirtén (fp), Lars Tobisson (m), Paul Jansson (s), Per-Axel Nilsson (s), Lennart Blom (m), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Bo Södersten (s), Hugo Hegeland (m), Carl-Henrik Hermansson (vpk) och Britta Hammarbacken (c).

Avvikande meningar

1. Lars Tobisson, Lennart Blom, Filip Fridolfsson och Hugo Hegeland (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Regeringen redovisar" och på s. 9 slutar med "propositionens förslag" bort lyda:

Priserna på olja och bensin har i producentledet fallit med ca 15 procent det senaste halvåret. För de svenska konsumenterna har utgiftsminskningen blivit av betydligt mindre omfattning till följd av att energipriserna till stor del utgörs av skatter och kostnader som ej fallit i pris.

Huvudförklaringen till det fallande råoljepriset är den låga efterfrågan från industriländerna. Den djupa konjunktursvackan i västvärlden gjorde

det omöjligt för OPEC att vidmakthålla sin tidigare prisnivå. Det är emellertid knappast att vänta att oljepriserna skall fortsätta falla i en uppåtgående konjunktur.

Finansiering av skatteomläggningens andra steg 1984

Moderata samlingspartiet har alltid motsatt sig tanken att en marginalskattesänkning måste finansieras med en lika stor höjning av andra skatter. Det var en av våra främsta invändningar mot skatteuppgörelsen 1981 mellan (s), (c) och (fp).

Det finns flera skäl till att inte finansiera andra steget i skatteomläggningen med energiskattechöjningar. För det första är inflationen i Sverige – som en följd av devalveringen – dubbelt så hög som i våra viktigaste konkurrentländer. Om vi genom ökade skatter höjer våra energipriser medan andra länder drar nytta av det fallande oljepriset, ökar skillnaderna ytterligare. Höjda energiskatter motverkar direkt möjligheten att få ned inflationstakten och försämrar därigenom vår internationella konkurrenskraft.

För det andra leder regeringens politik till kraftiga reallöneförsämringar i år. Reallönesänkningen blir ännu större om energiskatterna höjs. Utrymmet för privat konsumtion blir mindre, vilket i sin tur påverkar sysselsättningen negativt.

Sveriges statsfinansiella situation och vikten av att hålla nere budgetunderskottet i en uppåtgående konjunktur gör det nödvändigt att totalfinansiera skatteomläggningen. Vi anser att besparingar är det enda finansieringssätt som är försvarbart i nuvarande samhällsekonomiska läge. Det finansieringssätt som angivits i motion 2417 innebär en total finansiering av den i denna motion föreslagna marginalskautesänkning, samtidigt som budgetunderskottet reduceras med nästan 14 miljarder kr. Regeringens förslag till skatteomläggning innebär däremot att inflationen tillåts öka det reala skatteuttaget med drygt 2 miljarder kr. för 1984.

Finansiering av de arbetsmarknadspolitiska insatserna för 1983/84

I proposition 150 föreslås att energiskatterna höjs redan den 1 juli i år med motiveringen att det då är möjligt att finansiera vissa arbetsmarknadspolitiska insatser. Detta innebär – som påpekas i motion 2417 – ingenting annat än ytterligare utslagning av riktiga jobb till förmån för konstlad sysselsättning i AMS regi. Höjda skatter innebär att den privata efterfrågan minskar, vilket dämpar produktion och sysselsättning. Energiskattechöjningen medför dessutom höjda kostnader och försämrad konkurrenskraft för svenskt näringsliv, vilket även det påverkar sysselsättningen negativt.

Mot denna bakgrund finner vi det olämpligt att höja energiskatterna för att finansiera ytterligare AMS-utgifter.

Kortare kredittid för vissa punktskatter

Vi har i princip ingenting att invända mot att staten vidtar s. k. kassahållningsåtgärder i syfte att ta bort omotiverade likviditets- och ränteförmåner för dem som skall göra inbetalningar till staten. Vi godtar därför förslaget till förkortad kredittid för tobaksskatten och vin- och spritskatterna. De skattskyldiga kommer av allt att döma inte att utsättas för någon avgörande likviditetspåfrestning.

En förkortad kredittid för malt- och läskedrycker skulle däremot innebära att en avsevärd del av redovisningsperiodens fakturabelopp ännu inte betalats till den skattskyldige, och att denne därför skulle få förskottera skatten. Risker för en allvarlig likviditetspåfrestning på framför allt landets mindre bryggeriföretag är uppenbar om kredittiden förkortas i enlighet med regeringens förslag. Vi avstyrker därför denna del av förslaget.

2. Rolf Wirtén (fp), Nils Åsling (c) och Britta Hammarbacken (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Regeringen redovisar" och på s. 8 slutar med "ökat budgetunderskott" bort lyda:

Trots en internationell konjunkturuppgång och en stor devalvering, som i sig medfört att Sveriges inflation ökat samtidigt som inflationen i resten av Västvärlden minskat, är såväl arbetslösheten som ungdomsarbetslösheten månad för månad högre än motsvarande månader för ett år sedan.

Tabell

	febr 83	febr 82	mars 83	mars 82	april 83	april 82
Arbetslöshet, totalt (tusental)	155	135	149	124	122	112
%	3,6	3,1	3,4	2,9	2,8	2,6
Ungdomsar- betslöshet (16-24 år) (tusental)	49	45	47	41	39	36
%	7,6	6,9	7,3	6,4	6,1	5,6

Budgetsaldot för 1983/84 innebär en klar försämring jämfört med mittenregeringens budgetpolitik. För 1981/82 motsvarade budgetunderskottet 11,4 % av BNP, medan det för 1983/84 blir 12,5 %. Att socialdemokraterna drivit upp budgetunderskottet till rekordsiffran 14 % av BNP under det mellanliggande budgetåret 1982/83 förändrar inte detta faktum.

Med utgångspunkt i dessa ställningstaganden övergår utskottet till att redovisa sin syn på de framlagda skatteförslagen i kompletteringspropositionen och de i samband därmed väckta motionerna.

Skattereformens andra steg

Den reformering av inkomstbeskattningen som beslutades av riksdagen våren 1982 utgör ett centralt inslag i en ekonomisk politik för att återvinna balansen i den svenska ekonomin. Reformen innebär en sänkning av marginalskatterna samtidigt som effekterna av avdragsrätten för underskottsavdragen begränsas. I samband med riksdagsbeslutet 1982 bestämdes den årliga uppräkningsgraden av den s. k. basenheten för åren 1983, 1984 och 1985. Reformen totalfinansieras och genomförs i tre ungefär lika stora etapper. Första etappen 1983 finansierades genom att en allmän löneavgift om 2 % infördes.

Finansutskottet uttalade inför riksdagsbeslutet (FiU 1981/82:6 y) att det är en styrka om en skattereform av den aktuella omfattningen kan genomföras med stöd av en bred parlamentarisk majoritet. Saknas detta stöd är det stor risk, anförde utskottet, att reformen förlorar i trovärdighet och inte får den avsedda ekonomiska stimulanseffekten.

Utskottet beklagar mot bakgrund av detta att socialdemokraterna i höstas, i stället för att göra upp med centern och folkpartiet om de förändringar i reformen som devalveringen föranledde, valde att med stöd av vpk utforma vissa förändringar i uppgörelsen samt införa avdragsrätt för fackföreningsavgifter, ett skattepolitiskt inslag som på inget sätt ingick i uppgörelsen.

Beträffande finansieringen av reformens andra steg delar utskottet regeringens mening att det bör totalfinansieras och att en höjning av vissa energiskatter är ett bättre alternativ än en höjning av arbetsgivaravgifterna eller införande av proms.

Regeringen föreslår att bensinskatten höjs med 30 öre per liter, att skatten på eldningsolja höjs med 120 kr per m³, samt att elskatten höjs med 1,2 öre per kWh. Även kilometerskatten bör enligt regeringen höjas.

Utskottet anser att man vid utformningen av energiskatter och avgifter på energiområdet måste ta hänsyn till vilka möjligheter de enskilda konsumenterna har att påverka sin energianvändning och val av energislag. Detta innebär att skatter och avgifter i första hand bör belasta importerade, miljöstörande energislag för vilka det finns rimliga alternativ tillgängliga. I dag finns det för flertalet bilister inte något rimligt alternativ till bensin eller diesellojla. Bensinskatten har också regionalpolitiskt olämpliga effekter. Därför avvisar utskottet höjningen av bensinskatt och kilometerskatt.

Däremot godtar utskottet förslaget att reformen skall delfinansieras genom höjning av oljeskatten från 1 januari 1984.

För att skapa konkurrensneutralitet mellan energislagen tillstyrker utskottet också att elskatten höjs från samma datum.

Återstående finansieringsbehov kan enligt utskottet klaras inom ramen för de besparingar som anvisats i centerns och folkpartiets motioner. Vi vill därvid särskilt peka på det i båda motionerna framförda förslaget om borttagande av avdragsrätten för fackföreningsavgiften.

I motion 2435 (vpk) yrkas att skatteöverenskommelsen avseende 1984 rivs

upp, dvs. att marginalsattesänkningen inte genomförs som planerat. Mot bakgrund av vad utskottet redovisat om behovet att reformera skattesystemet och med den breda parlamentariska enighet som råder beträffande detta anser utskottet att reformens andra steg 1984 bör genomföras. Utskottet avstyrker således från sina utgångspunkter motsvarande yrkanden i motion 2435 (vpk). Detta innebär också att utskottet för sin del inte kan tillstyrka vad som anförs i motion 2418 om inriktning av skattepolitiken.

Finansiering av de arbetsmarknadspolitiska insatserna för 1983/84

Mot bakgrund av vad som anförts i inledningen om det jämfört med för ett år sedan försämrade sysselsättningsläget, anser utskottet att ytterligare åtgärder på det arbetsmarknadspolitiska området erfordras. Utskottet avvisar därför inriktningen i motion 2417 (m).

Med den mer återhållsamma utgiftspolitik som förordas i centerns (2431) och folkpartiets (2432) motioner finns budgetutrymme för att finansiera de nödvändiga insatserna mot arbetslösheten utan att skattehöjningar behöver tillgripas. Utskottet anser också att skattehöjningar i nuvarande läge skulle motverka den önskade ekonomiska utvecklingen.

Utskottet avvisar mot bakgrund härav regeringens förslag om höjningar av skatterna på bensin, olja och el från 1 juli 1983.

Utskottet avvisar av samma skäl även förslagen i motion 2435 (vpk) om omsättningsskatt på börshandeln, utlandsinvesteringsavgift och särskild värnsskatt.

3. Carl-Henrik Hermansson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Regeringen redovisar" och på s. 8 slutar med "ökat budgetunderskott" bort lyda:

Kampen mot arbetslösheten är nu den centrala uppgiften för den ekonomiska politiken. I detta läge måste det betecknas som ansvarslöst att reducera statens intäkter genom fullföljandet av en skattereform som främst gynnar höginkomsttagarna. Riksdagen bör besluta att den statliga inkomstskatten icke sänkes under 1983. Detta skulle innebära en inkomstförstärkning för statskassan jämfört med regeringens förslag med drygt 3 miljarder kronor. Det blir då heller icke nödvändigt att höja olika energiskatter under 1984 för att finansiera ett fullföljande av inkomstskattereformen.

Utskottet anser också att förslagen om höjningar av skatterna på olja och bensin är betänkliga från andra synpunkter. Såsom dessa förslag är konstruerade innebär de att hyresgäster, konsumenter, glesbygdabor och andra personer med långa arbetsresor genom fördyrade kostnader för hyror och transporter kommer att få betala en skattereform som mest gynnar de rika. Detta är en omfördelningspolitik som inte kan godtas.

För att möjliggöra en offensiv mot arbetslösheten behövs det vissa inkomstförstärkningar för statskassan utöver de tre miljarder som inbesparas genom att skattereformens andra steg inte fullföljes. Utskottet anser att den i motion 2435 framförda tanken om en särskild värnskatt för kampen mot arbetslösheten bör prövas av skatteutskottet. Denna skatt kan få formen av en engångsskatt på stora förmögenheter, men också utformas på annat vis, t. ex. såsom ett tidsbegränsat förhöjt uttag av den statliga skatten på inkomster, förmögenheter, arv och gåvor. Även de i motion 2435 framförda förslagen om en omsättningsskatt på börshandeln och en särskild utlandsinvesteringsavgift finner utskottet realistiska och välbetänkta. De står i full överensstämmelse med de mål som bör gälla för den ekonomiska politiken. Denna skatt resp. avgift kan genomföras från halvårsskiftet 1983. Starka energipolitiska skäl talar för en höjning av elskatten. Utskottet kan tillstyrka vad som härvidlag föreslagits i propositionen. Emellertid ser utskottet ingen anledning att undanta industrin från denna höjning. All skatt på el-energi bör höjas med 1.2 öre per Kwh.

Av det sagda framgår att utskottet inte kan tillstyrka bifall till vare sig propositionen i berörda delar eller de med anledning av denna väckta motionerna från de borgerliga partierna.